

IZ SLOVENSkih NASELBIN.

Joliet, Ill 3. apr. — Kam pa v nedeljo popoldne in zvečer? Na koncert in predstavo, ki ju priredi naše slavno Pevsko društvo sv. Cecilije pod vodstvom gospe Ane Nemanicheve v znani Sturnovi dvorani. Čitajte oglas o tem na tej strani. Sročiti se je vršila pevka vaja, kateri smo prisostvovali, in trditvi smemo po pravici in resnici, da bo nedeljski koncert res izreden dogodek v kulturni zgodovini naše naselbine. Imeli smo že mnogo krasnih prireditev na našem odru, ali nedeljska bo nadkrilila vse dosedanje, o tem smo prepričani. Če pridete popoldne ali zvečer v dvorano, boste enako zadovoljni. Po navadi so bile naše popoldanske gledališke predstave le nekake glavne izkušnje, ali to pot je naše pevsko in igralsko osebje tako izvežbano in pripravljeno, da ne bo popoldanska predstava prav nič zaostajala za večerno. To bo zlasti dobro došlo vsem ljubim gostom, katerih pričakujemo iz vseh bližnjih slovenskih naselbin. Nikomur ne bo žal, če pride iz Chicago, ali Waukegan, ali La Salla, ali pa tudi iz slovenske metropole v Ameriki, kakor se rad naziva slavni Cleveland, O.

Ves denar, ki bo naložen v teh bondih, bo tudi prost davka, kar je velike važnosti. — Liberty-bonde lahko subskribirate ali podpišete v tiskarni Amerikanskega Slovencea. — G. Jakob Prestor iz Sheboygana, Wis., naš marljivi dopisnik, ki se je nahajal v zadnjem času na potovanju po Združenih Državah, je prišel danes v Joliet, kjer bi rad ostal, ako bi našel delo kot izučeni mizar. Ali bi mu kdo hotel pripomočki k delu? Z njim bi naša naselbina pridobila izvrstnega moža, navdušenega za pevsko in dramatsko umetnost in za vse, kar je narodu v korist. — G. Steve Vertin ml., eden najboljših fantov naše fare, rojen in vzgojen tukaj, sedaj v Stric-Samovi uniformi, pošilja tem potom vsem svojim prijateljem prisrčen pozdrav iz Little Rocka, Ark. — G. John W. Brunskole, v tiskarni A. S. izučeni tiskar, ki je že dalje časa zaposlen v neki veliki tiskarni v Masonu, Ill., je "second lieutenant" v tamošnji enoti državne obrambe zveze prostovoljcev. — Povišba v plačah za barvarje. Jolietški barvarji (painters) prejemanjo sedaj za svoje delo 75c na uro. Plače so jim bile povisane zadnji teden, in sicer za 25 odstotkov. — Ob priliki ženitovanj, krstov, pogrebov in drugih slučajih, ko potrebujete avtomobil, se oglašite pri meni, ki imam 7 passenger limousine-avtomobil za vse potrebe. Chicago tel. 2575, N. W. Phone 344 — A. Nemanich, Joliet. Adv.

Cannonsburg, Pa., 31. marca. — Cenjeni mi A. S. Helo, g. urednik, že zopet sem tu. Kaj pa danes mislite, da vam imam povedati novega? Ker je Vaš list A. S. glasilo katoliških delavcev v Ameriki, torej najprvo začnem pisati od dela. Toraj dela se pri nas bolj srednje. Kdor le hoče delati, lahko toliko zasluži, da se lahko pošteno preživi. Sročiti na Veliko soboto je umrl sinček, 20 mesecev star, družine Anton Tomšiča, naročnika Amerikanskega Slovencea. Bolan ni bil še eden dan ne. To je eden prvih od 47 naših malih v Mladinskem oddelku K. S. K. J. Danes pa imamo krasen pomladanski dan, kot nalašč. Vzbudila se je rajsko ljubka spomlad iz dolgega spanja. Vstal je pa tudi, kakor je rekel, Zmagalec smrti in Odrašenik sveta. Aleluja! Pa še nekaj, g. urednik, kaj mislite, kaj? Oj, strašno! Nekega dobrega matiči pride z napol prestrašenim glasom povedat. Prehitim jo v govoru in jo nestrno vprašam: "Mati, kaj se je novega zgodilo?" "Že zopet ste vsi v 'cajtangah', mi pravi, 'J. in T. Skazimir in cela cannonsburška črna banda.' "Kakšna cannonsburška banda?" jo radovedno vprašam. "Ali Vi mati mislite na Alexander godbo, ali kaj?" "Ne, ne," mi zašepeta bolj potihoma, "črna banda, to mislijo na Vas. Vam pravijo, kar Vas je še katoliškega prepričanja, 'nazadnjaki', da živite še v f... temi, da niste še spregledali i. t. d." "O, pruejdunaj," se začudim. "V katerih 'cajtangah' pa je dopis, mati?" jo vprašam. "V Glas Svobode. Ali še nič ne veste?" mi pripoveduje s tihim glasom. Dopis je iz naselbine Meadow Landsa. John Križaj (rdečkar) jo podpisal. "Kaj pravite Vi, mati, kje bi pa mi dobili tisto številko, v kateri je dopis v nji?" "Jak. C. jo ima, morebiti jo bi dal." "Ej, saj res — Jak je napol katoličan, napol slabotomiselec, gotovo bo toliko dober, da jo bo dal." "Alright, rečeno, storjeno: jo že imamo. Torej idimo k stvari." V številki 22 Glas Slabote dopis iz Meadow Landsa, Pa., piše neki gospod (rdečkar) tako hrožgo, da take se ne more drugod najti, kot seveda edino v Glas Slaboti. Ko bi ne bilo škoda prostora v Vašem cenjenem listu A. S., bi bilo vredno cel dopis ponatisniti. Tako pa posnemimo samo nekatere čveticice: Gospod rdečkar pravi, da bi kmalu slovenska javnost ne znala, da je tudi Meadow Lands slovenska naselbina. Če pa prelistamo knjigo "Amerika in Amerikanci", pa v nji najdemo zapisano tako le: "Iz Meadow Landsa, Pa., smo pa dobili tako ostudno poročilo, da bi bila sramota vsem Slovence, ko ga bi objavili." Vidite, tam bo ostal v zgodovini zapisan sramoten pečat Meadowlandske naselbine. Žal, da živi med Vami nekaj dobrih duš, vsa čast jim. Dalje: Kar pa Vi, g. rdečkar, čveteaste od tistih zlahtnih rož, Vas pa jaz ne razumem, kaj hočete povedati. Jaz si tolmachi tako le: Najlepšo rožo v vrtu je utrgal oni, kateri si je zbral kako brhko in pridno dekle v zakonski stan. Po Vašem je pa trgalec urednik newyorške avmie (tako kakor ga že Vi nazivljate) po

trpite na pokvarjenem želodcu. Tudi pomoč temu je na Vas ležeča. Kri, ki je raznaševalka, dobi v svoj tok razne strupe, kateri se morajo odstraniti in Trinerjevo ameriško zdravilno grenkino je najboljši čistilec želodca in droba. Zabasnost, neprebava, glavobol, migrena, nespečnost, nervoznost in druge želodčne neprilike se nikakor ne morajo zoperstaviti Trinerjevemu uspešnim lekem. Cena \$1.10. V lekarnah. — Za revmatizem, nevralgijo, putiko, spahnenje, oteklino, boleče ude itd. poskusite Trinerjev Liniment, ki hitro in gotovo pomaga. Cena 35 in 65c po lekarnah, po pošti 45 in 75c. — Joseph Triner Co., Mfg. Chemists, 1333-1343 S. Ashland Ave., Chicago, Ill. — Adv.

JUGOSLOVANSKI POKRET NA SLOVENSLEM.

(Slovenec, 15. I.) "Wilsonov govor o soglasnosti onih, kateri vladajo, in onih, katerim se vlada, podkrepljen z vzgledi ruske revolucije o samoodločevanju, se je globoko ukoreninil v modernem mišljenju in se je danes razširil po celem svetu tako, da je treba z njim računati kot z zelo realnim političnim faktorjem. Ideja samoodločevanja narodov je zavladala tudi našim javnim naziranjem kot najsilnejši politični faktor. Njegovo moč moremo preценiti in meriti po odporu, ki se je dvigal proti teji ideji od strani onih, katerim bo prej ali slej odpel zadnje pesem... Največji nasprotniki samoodločevanja narodov so pruski junckerji in njihovi samoljubi, nemški in avstrijski Pangermani... Vredni bratje pruskega junckerstva so madžarski grofi. Kar velja o junckerjih, velja tudi od njih od prvega do poslednjega... Lmamno pa še eno kategorijo: ono, ki nosi na jeziku samoodločevanje, v srcu ga pa preklinja. Resnični prijatelji samoodločevanja pa so vsi, ki so bili in ki so še vedno teptani in tlačeni, ki trpe socialno in politično, socialno kot posamezniki, politično pa kot narodi... Ti tlačeni se dvigajo in pravijo: mi sami smo država, mi sami smo narod. To so ideje tlačeni, ideje preganjanih, istotako pa tudi ideje moderne civilizacije, ki je še vedno zmagala nad bajoneti, na katere se naslanja prusko junckerstvo in grofovsko pangermanski in madžarski nacionalni sovinitizem. Svetlost modernih idej sije od tme do dne jasnejše in močnejše in tme krivice bo izgnila pred svetlostjo pravice. Junckerji duh leži danes v poslednjih zdihih. Sicer še tole okoli sebe, toda to nas ne plaši. Ta duh, ki je vodil vojno, je danes v agoniji. To nam je znano in zato verujemo v dober konec naše borbe za pravico in svobodo..."

"Naše samoodločevanje in slovenske žene."

(Slovenec, 16. I.) "Po celi Jugoslaviji, zlasti pa na Slovenskem, vre in kipi v narodu, ki navdušeno in prepričano podaja izjave za Jugoslovansko deklaracijo. To je naš narodni plebiscit, katerega cilj in namen je: popolna politična narodna in ekonomska svoboda. Naše žene in dekleta po mestih in vaseh podajajo s takim razumevanjem za deklaracijo, da bi se mogli mnogi intelektualci od njih učiti. V našo zadnjo planinsko vas naj pridejo diplomati, da čujejo voljo našega naroda iz ust slovenskih kmetic in delavk. Iz vseh krajev — brez izjeme — nam javljajo o velikem požaru pokreta za naš cilj. Pisu teh vrstic je pripovedovala neka deklica iz Šmartna pri Litiji, ki je zbrala podpise po planinskih vaseh, da ni bilo ne ene žene ali dekleta, ki se ne bi z navdušenjem podpisala. Izjavljale so, da so srečne, ako morejo tudi same kaj doprinesti za tako stvar in da bi šle tudi več ur daleč, da bi dale svoj podpis za Jugoslovansko deklaracijo. To so besede slovenskih mater, žen in deklet onih, katerih kri se preliva na bojiščih. Naj si to zapomnijo oni, ki mislijo, da bo hotel naš narod še prenašati robstvo. (Nadaljevanje na 5. strani.)

VABILO NA KONCERT IN PREDSTAVO — ki ju priredi — Pevsko Društvo Sv. Cecilije POD VODSTVOM GOSPE ANNE NEMANICH V NEDELJO, DNE 7. APRILA '18 POPOLDNE IN ZVEČER V STERNOVI DVORANI 801 N. Chicago St., Joliet, Ill. Začetek ob 2:30 pop. in 8. zvečer. Vstopnina 50 in 25c.

I. DEL: KONCERT.

- a) "Keep the Home Fires Burning", za mešan zbor, C. Lucas.
- b) "Star Spangled Banner", F. S. Key, poje mešan zbor.
3. a) "Sweet Little Buttercup", H. Paley, priredila za tri ženske glasove gospa A. Nemanich.
- b) "Water Lilies", H. R. Buck.
4. R. Maister-Vojanov: "Za sinom", deklamira gđ. Frances Čulik.
5. "The Garden of Flowers", kantata, ugalsbil Luigi Denza: a) "The Morn" — Jutro. Prebujenje metuljčkov. b) "The Dance" — Ples. c) "White Butterfly" — Belin. Milo prosi. d) "The Butterfly Swings on the Flowers" — Metuljček se zbliže po cvetkah. Uspavanka.

II. DEL: CORNEVILLSKI ZVONOVI. Izbirka iz I. dejanja opere "Cornevillski Zvonovi" (Bells of Corneville). Poslovenil F. G. — Med potjo na mestni trg. In prepri med vaškimi dekleti. OSEBE: Vaška dekleta: Jerica .....gđ. Marie Stonich. Lizika .....gđ. Marie Judnich. Jeanne .....gđ. Frances Čulik. Leonora .....gđ. Anna Mutz. Manette .....gđ. Julia Rogina. Lisette .....gđ. Mollie Bezek. Florette .....gđ. Anna Smolich. Suzana .....gđ. Anna Bezek. Serpoletté, malopridnica .....ga. Anna Nemanich. Babil, okrožni glavar .....g. Martin Rakar. Vaščanke — gđne. Amalia Klepec, Jennie Smolich, Mary Mutz, Rose Klocjančič, Anna Stukel, Anna Videtič, Angela Stukel. Vozniki — gg. Louis Simonich, Joseph Rogina, Frank Videc, Frank Russ, Joseph Videtič.

III. DEL: "NE KLIČI VRAGA!" Burka v enem dejanju s petjem. Spisal Jaka Štoka. OSEBE: Levičar, bogat posestnik .....g. Martin Rakar. Polona, njegova žena .....gđ. Theresa Nemanich. Milka, njiju hči .....gđ. Anna Mutz. Meteljkov Miha, posestnikov in krčmarjev sin .....g. Joseph Rogina. Tone, seljan .....g. Frank Russ.

Vse petje spremlja na piapo gđ. Margaret Nemanich. Med odmoru igrata na piano gđni. Margaret Nemanich in Marie Stonich. K mnogostevilni udeležbi vabi PEVSKO DR. SV. CECILIJE.

Ali imate bolne zobe? Ali imate slab želodec? Ali veste, da so mnoge bolezni povzročene po slabih zobeh. Pridite k nam da pregledamo vaše zobe in damo nasvet... vse zastoj. Vse naše delo je hitro in jamčeno.

22k Gold Crown low as - - - \$4 Full set teeth low as - - - \$5

Najnižje cene v mestu za najboljše delo.

DR. W. H. LEE NAJCENEJSI ZOBOZDRAVNIK Odprto od pol 9. zj. do 9. ure zv; od nedeljah le zjutraj 227 Jefferson St. Tel. 3219 Joliet, Ill.

A. Nemanich, St. Chicago Phone 2575 A. Nemanich, Jr. Real Estate Insurance Loans Renting V lastnem domu 1002 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Sprejemamo vloge in jih obrestujemo po 3% in jamčimo absolutno varnost.

Kupujemo in prodajamo zemljišča v mestu in na deželi. Zavarujemo hiše in pohištva proti ognju, nevihti (tornado) ali drugi poškodbi. Kupujemo in prodajamo, ali posojujemo denar na Steel Stocka. Pošiljamo denar na vse kraje sveta po dnevnem kursu. Posojujemo denar na zemljišča in hiše. Izvršujemo terjatve in poslujemo kot administratorji, varuhi, konzervatorji ter v vseh enakih zadevah.

Naročite se na Amerikanskega Slovencea

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

KAKOR TONIKA, ALI KREPCILO.

Kakor zdravnik zatrjujejo, bi morala vsebovati vsaka tonika take stvari, ki bi ves naš telesni sestav utrjevale in bi bolniku v obče pomagale. Valed tega priporočamo vsem bolnim in slabotnim osebam, da naj rabijo

Severa's Balsam of Life

(Severov Življenski balsam). Ta balzam je osobito priporočljiv pri zdravljenju navadne in pogoste zapelke (zabasnosti) neprebave in bolestin na jetrih. Poskusite to toniko kadar imate spreminljivo mrzlico; posebno naj bi jemate to toniko stare in slabotne osebe. Natančna navodila so označena na vsakem zavjtku. Cena 85c. Dobi se v vseh lekarnah.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

IZNAJDBA.

Igrokac v treh dejanjih. — Spisal V. Tratnik

(D dalje.)

3. prizor.

Vinko (pri mizi sede glasno računava). Iks na tretjo je enako m r kvadrat minus ipsilon, delje s 357im korenem iz a kvadrat plus m na iks minus prvo plus iks na 33to.

Ida (vstopi). Vinko, ali se nisi žel počivati? Vidiš, da si bolan, pa se tako trudiš.

Vinko (pišoč). M je enak plus minus kvadratni koren iz...

Ida (opazi, da Milančka ni). Oh, otroka ni! Kje pa je otrok? (Pohiti k Vinkotu) Kam si dejal Milančka?

Vinko (nekaj trenutkov začuden gleda soprogo).

Ida. Tak povej brž, kam si ga dejal.

Vinko (zamišljen gledajoč soprogo). Ne vem! (Hiti pisati dalje.) Iks kvadrat plus a na iks minus tretjo minus...

Ida. Torej sam ne veš, kam si ga dejal? Navsezadnje bom še jaz začela misliti, da si nevarno bolan!

Vinko. Nel Plus minus kvadratni koren iz p iks...

Ida. Vinko, nikar vendar ne bodi tak. Kaj bo s teboj, če bo šlo tako dalje?

Vinko. P krat kubični koren iz 12 minus psi krat t kvadrat...

Ida (ga prime za levico). Vinko! Vem, da nisi nič zalega storil otroku, ker ga imaš rad. Poslušaj me, Vinko! Jaz moram izvedeti, kje je Milan.

Vinko. Zdaj se logaritam iz 12; to je ena cela, nič, sedem, devet, ena, osem.

Ida. Vinko, lepo te prosim, povej mi vendar!

Vinko (vstane, zgrabi meh in gre v peč pihat).

Ida. O nel! (Mu jemlje meh iz rok.) Ne boš več tega. Vse to je samo nesreča za naju. (Mu vzame meh, ki ga položi na tla, in Vinkota stišči nazaj k mizi na stol.)

Vinko. Pusti me. (Se prime z rokami za glavo.) To me strašno razburja, če tako le govoriš v me.

Ida. Mepe lepo ubogaj, pa te ne bo nobena reč več razburjala. (Mu položi roko na čelo in ga prime za roko.) Glej, kako imaš vročo glavo, roka pa mrzla kakor led. Sam ne veš, kako zelo si bolan. Privoščič si tudi kaj počitka. Le mene ubogaj in boš videl, da bo prav.

Vinko (vzame v roko pero). Danes moram to izračunati do konca.

Ida (mu vzame pero in je položi na tla k mehu). Ne boš računal. Si že dostej preveč. Ako bi bil nekoliko manj računal, bi bilo za naju mnogo boljše.

Vinko (si podpira glavo z rokami in gleda spise, ki leže na mizi). Ah, toliko logaritmov! Kdaj bom pregledal, so-li prav prepisani? To je dela za eno celo noč. Čakaj, tu je knjiga logaritmov. (Vzame v roko knjigo logaritmov.)

Ida (mu vzame knjigo in jo položi na tla k mehu). Pusti vendar to nesrečno knjigo. (Ida položi roko na spise.) Kaj ne, da danes ne boš več računal?

Vinko (se zagleda v peč in odgovarja počasno). Ne vem.

Ida (se oklene njegove roke z obema rokama). Ali me slišiš? Ali razumeš, kaj govorim?

Vinko (molči in strmi v peč).

Ida. Odgovori. Lepo te prosim, nikar vendar ne bodi tak. Povej mi sedaj, kje je Milan.

Vinko (kaže s prstom na peč). Glej, tu imaš model novega stroja, ki bo močnejši kot parni stroj, in vendar se bo v njem požgalo razmeroma trikrat manj premoga. To bo takorekoč eksplozivni stroj za premož.

Ida (joka). Tiho bodi, tiho. Te ne morem poslušati, če tako govoriš. In kaj ti pomagajo vsi stroji, ako si bolan? (Ga prime za ramo.) Glej, ves se tresesh. Kaj bom začela sama z otrokom, ako — umrjesh?

Vinko (vzame svinčnik iz žepa in vleče spise Idi izpod rok). Nekatero računo moram še enkrat pregledati.

Ida (mu vzame svinčnik in ga položi na tla k mehu). Nič ne boš pregledoval. Ti jaz ne pustim. (Potem Ida spet položi roko na spise.) Poslušaj me. Zdaj bova spravila te-le spise semkaj v miznico. Lepo zaklenila jih bova in ključ boš spravlil ti. Na vsak način moraš nočoj deti delo iz rok. (Ga prime za ramo.) Saj vidiš, da se ves tresesh od razburjenja. To je vse od teh nesrečnih računov.

Vinko (ji jemlje spise). Pusti, pušti! Moram nočoj dokončati.

Ida (polož spise v miznico in zaklene). Naj bo lepo spravljeno, dotlej da se pozdraviš.

4. prizor.

Novinškova (vstopi z Milančk

kom v naročju; z njo pride tudi zdravnik dr. Gornik).

Ida (pohiti Novniškovi naproti). Torej vendar! I. Milanček, kje si pa bil? Kako me je že skrbelo, kje si! (Vzame otroka.)

Novinškova. Ni mu bilo hudega. Pri hišnikovih je večerjal.

Ida (zdravniku). Gotovo so vam že moja mati povedala, kako je z mojim soprogom.

Dr. Gornik. Se mi zdi, kaj je.

Vinko (vstane počasi in potegne z roko preko čela). Kaj želite gospod, da prihajate tako pozno?

Dr. Gornik (Idi in Novniškovi). Izvolite iti vun. Sama se bova najlozje pomenila. Naj se godi karkoli, vedve ne smeta priti v sobo. Sicer se bo vse pokazalo.

5. prizor.

Dr. Gornik (Vinkotu). Moje ime je dr. Gornik. Kako je z vami, mi je že povedala gospa Novniškova. (Pelje Vinkota k mizi.) Sedite in lepo mirno me poslušajte in bo še vse dobro. (Sedeta. Zdravnik prime Vinkota za zapestje.) Mrzlico imate, gospod doktor. A tu se ne boste izdrali, ker je hladno stanovanje in peč ste zazidali.

Vinko. Nisem je zazidal. Motor sem naredil iz nje. Nočoj moram dovršiti račune o sili motorja in jutri jih pošljem patentnemu uradniku. (Odpira miznico.)

Dr. Gornik. Računali ne bote nočoj več. Vam jaz ne pustim.

Vinko (vstane). Kaj? Kako? Kje imate pravico meni braniti?

Dr. Gornik. O tem ne bova govorila. Poklicali so me sem, da vam pomagam. A druge pomoči za vas ni, kakor da pustite delo in greste za nekaj časa v bolnišnico.

Vinko. S kakšno pravico mi morete tu ukazovati?

Dr. Gornik (vstane; proti poslušalstvu). Tu bo treba skrajnega sredstva. (Prevrne z nogo peč v lonce. Proti Vinkotu.) S takšno-le pravico vam ukazujem. (Kaže na peč.) Kolikor je škoda, se bo obilno povrnilo.

Vinko (besni, prevrne stole in mizo). To je zločin, tolovajstvo! Naznanim vas sodišču.

Dr. Gornik (stoji ob prevrnjeni peči s prekrižanima rokama). Bodite mirni. Ubogajte me in po preteku nekaj tednov boste zopet zdravi in zadovoljni. Tačas pa, ko bote v bolnišnici, bom poizkušal, najti vam dobro službo.

Vinko (meče stole). Tolovaj, razbojnik! Kako si drznete tako gospodariti v mojem stanovanju?

6. prizor.

Policijski stražnik (in z njim Drnovšek (ki je istotako oblečen, kakor v prvem dejanju).

Vinko (kaže dr. Gornika). To je tolovaj, razbojnik. Primite ga!

Drnovšek (kaže z obema rokama Vinkota). Glejte, glejte, to je tisti. Vidite, kako razgraja? Glejte, vse je po tleh, peč, miza, stoli!

Vinko (vpije vmes in suje stole). To je lopov, razbojnik!

Dr. Gornik (Vinkotu). Če je tu kdo razbojnik, ste vi; saj vi razgrajate.

Stražnik (stopi k Vinkotu in mu položi roko na ramo). V imenu postave! Mirujte. Odgovarjajte na moja vprašanja.

Vinko. Zakaj prijemate mene? Jaz sem tu v svojem stanovanju. Tu je moja soba!

Stražnik. Ljubi moj, tega vam ne verjamem kar na besedo. Če to ni vaše stanovanje, vas moram odvesti na policijo. Ako je pa to res vaša soba, vas moramo odvesti v blaznico. V svojem lastnem stanovanju pamenet človek ne bo peči prebračal.

Drnovšek. Zato pravim, da mora v blaznico. Gospod stražnik, le kar v blaznico z njim.

Dr. Gornik. Brez zdravnikovega izprijevanja ga nobena blaznica ne sprejme. In jaz sem zdravnik in izprijevala ne dam. Gospod stražnik, tu je legitimacija od električne in v njej moja fotografija. To je dokaz, da sem zdravnik.

Drnovšek (dr. Gorniku). Kaj? Da ne daste izprijevanja? Kakšen zdravnik pa ste? Vse navskriž! Peč prekucnjena. Pa pravite, da ni blazen.

Dr. Gornik. Peč sem jaz prevrnil.

Stražnik. Ta-a-ko-o-o? Potem navsezadnje moram aretirati vas!

Vinko. Seveda, seveda! (Sede kakor uničen na stol, ki ni bil prevrnjen, in ki stoji ob zidu.)

Dr. Gornik. Veste kaj, gospod stražnik, jaz vam bom nekaj drugega povedal. Tukaj kot zdravnik vršim opravilo, ki je takorekoč uradno. In brez nujnega vzroka me tudi vi ne

smete motiti. Zlasti ne voditi semkaj okuženih oseb, kot je na primer — vsaj kakor se vidi — ta-le. (Pokaže Drnovška.) Kje ste tega človeka dobili?

Stražnik. Aretiral sem ga, ko...

Drnovšek. Ampak po zmoti. Na policiji so me spet spustili.

Stražnik. In zdaj me je privedel sem, kjer se baje gode nerednosti; in, kakor vidim, je tukaj cela revolucija.

Dr. Gornik. In kolikor jaz vidim, je ta-le človek (pokaže Drnovška), okužen. Kažejo se namreč na njem nekateri znaki vročične bolezni. (Stopi prav k Drnovšku in mu pogleda v obraz.) Da, da. Najbrže bo tako, daši gotovo še ne vem. (Dr. Gornik stopi nekoliko nazaj in pokaže s prstom Drnovška.) Torej, vi, gospod v spalni sukni, tu vpričo gospoda stražnika vas kontumiciram. Pojdite kar takoj domov in ne genite se iz sobe. Vi ste kontumicirani!

Drnovšek (se prestraši). Kaj? Kontumiciran? Vam pa rajši prej uide. Kontumiciran sem nočoj že enkrat bil. (Zbeži.)

Dr. Gornik (stražniku). Gotovo sta se pripeljala semkaj.

Stražnik. Da. Voz je pred hišo.

Dr. Gornik (zaključ skoz dur). Vi, gospod v spalni sukni, pojdite peš domov, da voza ne okužite. Voz bo potrebno val mi.

7. prizor.

Vinko (je tačas na stolu zaspal).

Dr. Gornik (stražniku). In zdaj, gospod stražnik, samo poslušajte. V kratkem se vam bo pojasnilo, kaj je tu pravzaprav v neredu. Glejte ga. (Pokaže Vinkota.) Spi. Takšen bolnik zmeraj tako naredi. Po največjem razburjenju pride naenkrat reakcija. Vse moči odpovedo. Bolnik zaspi. In zdaj pogledite semkaj k peči. Ta peč je iznajdba, je model novega stroja. Meni je njegova tašča povedala, kaj dela. Glejte, tu je zazidal cev za dim, tako da je dim samo skozi to-le veterinico odhajal iz peči. Pravzaprav ni sam odhajal, ampak ta mož, ki je doktor tehnike, je s tistim-le mehom dim v dimnik tlačil. In še ni šlo. Kakor vidite, je dim vkljub vsemu temu ostal v sobi. Kaj pravite na to?

Stražnik. Ne vem, kaj bi rekel. Morebiti ima stvar vendarle kak razumen smisel.

Dr. Gornik. Pravite morebiti. Jaz sem ravno iste misli. Morebiti je ta mož velik izumitelj, morebiti je pa velik norec. Dostej ga nisem poznal, zato končne sodbe nočoj ne morem izreči. Naj pa že bo tako ali tako. Lahko ga še rešimo, ako se ga lotimo prav. (Vzame mekro ruto in briše z njo Vinkota po čelu.) Gospod doktor!

Slišite? (Vinko odpre oči.) Ali naju poznate? (Vinko molči.) Torej, gospod stražnik, zdaj vam je jasno, kako stvari tu stojte?

Stražnik. Seveda. Toda kaj naj storiva z njim.

Dr. Gornik. Takoj mora v bolnišnico. Upam, da je voz še pred hišo. Primiva ga vsak na eni strani za pod pazduho in ga spraviva na voz. Peljal se bom z njim, da ga oddam v bolnišnico; ondi bom dal vplival nanj; in upam, da bo čez nekaj tednov zopet zmožen za delo. (Peljeta Vinkota proti durim.)

(Zavasa pade.)

TRETJE DEJANJE.

Vrši se nekaj dni pozneje v bolnišnici.

1. prizor.

Vinko (sedi oblečen na postelji).

Dr. Gornik (vstopi in vihti v roki veliko listino). Živio! Tu vam nesem najboljšo zdravilo.

Vinko (iztegne roko). Pokažite prosim.

Dr. Gornik. Le počakajte še malo. Mora vas prej pripraviti.

Vinko. Ne razumer. Čemu bi me bilo treba pripravljati, ako obsega listina najboljšo zdravilo zame?

Dr. Gornik. Najboljšo zdravilo v tem pomenu, da vas bo zanaprej obvarovalo enake bolezni. Prijetno vam pa to zdravilo ne bo, vsaj za sedaj ne.

Vinko. Kolikor od daleč vidim, bi utegnila biti podelitev kake službe. No, saj se itak pripravljam, da me danes izpustite iz bolnišnice. Vidite, da sem se že oblekel.

Dr. Gornik. Dobil sem vam službo, kakor sem obljubil. A vse je še odvisno od tega, bote-li hoteli podpisati to-le pogodbo. (Dvigne listino.)

Vinko. Najprisrčneje se vam zahvaljujem. Toda kje ste dobili službo? In kakšno?

Dr. Gornik (pristavi stol k postelji in sede; listino položi na sosednjo posteljo). Službo inženirja v Drgančevi železovlvarni in tovarni za stroje. Sprejmemo vas pa le, če se pisмено zavete, da bo tovarna lastnica vseh iznajdb, katere bote priglasili patentnemu uradu tačas, dokler bote v službi pri Drganču. Od vsake takšne iznajdbe bote dobivali samo pet odstotkov od čistega dobička. Lahko vam izdam, da bo ravnatelj jako vesel, ako sprejmete službo, in da vas nestrno pričakuje.

Vinko (zmajuje z glavo). To vendar ni mogoče, da bi službo sprejel pod takimi pogoji! Pomislite, gospod doktor, kolikor sem se trudil z iznajd-

bo, katero sem preračunal ravno takrat, ko ste prišli v moje stanovanje in me odvedli v bolnišnico! Če torej to iznajdbo proglasim patentnemu uradu, ko bo popolnoma gotova, niti moja lastnina ne bo. Drgančevi tvrdki je vendar ne morem prepustiti brezplačno. In zavreči jo je škoda. (Zmajuje z glavjo.) Ne bo nič. Poč takim pogojem službe ne sprejemem. Žal mi je. Zlasti mi je žal zato, ker ste imeli brez-uspešen trud radi mene.

Dr. Gornik. Ima-li ta vaša iznajdba sploh kaj vrednosti, to je še veliko vprašanje, na katero bodo odgovorili drugi, ne vi. Znano je namreč, da se vsak izumitelj nahaja v stanju takozvane tehnične zaljubljenosti. Zato se mu marsikaj vidi zlato, kar je v resnici samo prazna pena.

Vinko. Dragi moj gospod doktor, v teh rečeh niste merodajni. Vaša stroka je zdravilstvo. O tehnikam vam ne pristojta odločilna beseda.

Dr. Gornik. Kaj pa ste pravzaprav hoteli iznajti? Jaz se zdaj ne vem.

Vinko (smehljaje sname tablico, visečo nad njegovo glavo na zidu). Razložim vam na kratko svojo iznajdbo. (Ilustro riše s kredno na tablo majhem ačrt.)

Dr. Gornik. Po tem, kar mi je povedala gospa Novniškova, ste hoteli iznajti nove peči.

Vinko. Da in ne. (Mu pokaže tablico.) Glejte, to je površen naris iznajdbe. Peč, ki vrši trojno nalogo: Greje sobo, na njej se kuha, in hkrati ta peč lahko goni stroje ali električne naprave. Ta peč bo namreč nekakšen eksplozivni motor. Glejte, to-le kolo tu na vrhu bodo gnali plini, ki bodo iz peči odtekali v dimnik.

Dr. Gornik. Kakšni plini bote to?

Vinko. Dim in pa vse tisto, kar z dimom vred iz vsake peči teče v dimnik. Ta plinasta zmes bo gnala kolo grede, ko bo odtekala iz peči. In to kolo bo potlej lahko gnalo druge stroje ali električne priprave. Obenem bo to kolo tudi pihalo zrak v peč, in sicer z velikim pritiskom.

Dr. Gornik. In katera bo pravzaprav tista sila, ki bo to gnala?

Vinko. Podobno bo, kakor pri bencinovitih motorjih. V bencinovem motorju se iz vsake kapljice bencina razvije velika množina plinov, in ti plini zenejo bencinov motor. Pri moji iznajdbi bo pa iz vsake drobtinice premoaga nastalo mnogo plinov, ki bodo gnali to-le kolo, katero tu vidite narisano vrhu peči. Taka peč, tak pečni stroj bo cenejši, kot vsak drug pečni stroj; zanj se bo rabilo manj premoga kot za katerikoli drug stroj iste moči.

Dr. Gornik. S tehničnega stališča te iznajdbe ne morem presoati, ker nisem tehnik. Vkljub temu vam pa brez skrbi lahko rečem, da ta pečni stroj ne bo imel najmanjšega uspeha.

Vinko. Bo. Sem vse natanko preračunal.

Dr. Gornik. Katero logaritme ste pa uporabljali?

Vinko (ga začuden pogleda). Briggove.

Dr. Gornik. Ti so za peči in za štedilnike za nič.

Vinko. Kako to?

Dr. Gornik. Ker v Briggovih tabelah manjka nekega logaritma, ki je za peči in štedilnike silno važen.

Vinko (se smeje). Slišite! (Zmajuje z glavjo.)

Dr. Gornik (s povzdignjenim glasom). Tisti faktor, s katerim niste računali, je logaritmus iz ženske trme. In zato so vsi vaši računi za nič, in vsa vaša iznajdba je popolnoma brez vrednosti.

Vinko. Toda pomislite, da se bo s pečnimi stroji silno mnogo prihranilo.

Dr. Gornik. Pomislite, da bi se tudi pri ženskih oblekah lahko silno mnogo prihranilo. A zakaj se ne?... Logaritmus iz ženske trme je faktor, s katerim treba računati. Zato vam povem: S to iznajdbo ne bo nič. Ženske bodo izdale povelje, da moške pečni stroje ne smejo kupovati. In kaj vam koristi najpopolnejši stroj, ako ga nihče ne kupi?

Vinko. Pa vendar...

Dr. Gornik. Nič "pa vendar"! Vi ste tehnično zaljubljeni. V svojo sajasto železno peč ste se zagledali. In če vam te ljubezni ne izbijem iz glave, bote v kratkem res prišli tje, kamor vas je hotel spraviti gospod Drnovšek. Deloma tisti vaš preveliki duševni napor in skrb, deloma stradanje pa mrz, in v treh ali štirih mesecih ste proč. Že zdaj smo vas komaj rešili.

(Konec prih.)

Njstarejši zdravnik sveta.

Nemiški, v Monakovem izhajajoči zdravniški list poroča: Prvi zdravnik, o katerem imamo verodostojna poročila, je bil Egiptčan I-em Hetep, ki je živel v času kralja Teckerja, torej okrog 4500 pr. Kr. Ime pomeni "nosi-telj mira." O velikem spoštovanju, ki ga je ljudstvo imelo do njega, pričča njegov grob pri Menfidi, ki se nahaja v bližini kraljevega groba. Po njegovi smrti so mu izkazovali božjo čast. Mnogi na čast njegovemu spominu izdelani spominki ga predstavljajo kot varuha človeštva. Več nego 4000 let

je bil njegov spomin egiptovskemu ljudstvu svet in mnogo bolnišnic se je imenovalo po njem.

300 let po I-em Hetepu je napisal egiptovski kralj Atoti razpravo o anatomiji in zopet nekaj stoletij pozneje je živel v Egiptu kirurg, v čigar grobu so bile najdene jako zanimive slike kirurških operacij.

Nepravni želodci.

Dr. Fenwick je v svojem poročilu na higijskem zavodu v Londonu izjavil sledeče: Vsi želodci niso enaki; je takih želodcev, ki tako prebivajo, da zamorejo komaj obdržati človeka na življenju; je pa tudi takih, ki delujejo dva do trikrat toliko, kakor normalni želodec. Normalni želodec zamore v 50 letih prekuhati 25,000 kg hrane, ali se nahaja tudi takih, ki predelajo dva do trikrat več. Take želodce imajo tudi ljudje, katere požretnost ni možno nikdar nasiti. Prav nedavno se je čulo o nekem dekletu, ki ima želodec izredne delavnosti — brezmejno požretnosti. Dekle je pojelo svojemu gospodarju v 24 urah 33 kg mesa. Vsako zdravilo proti taki požretnosti je bilo brezuspešno. In sedaj pomislite, da dobi tako dekle z mlino v želodcu za ženo kak siromašni delavec!

HANSEN & PETERSEN CO. 503 CASS STREET, JOLIET, ILLS.

BARVAMO

ZUNAJ IN ZNOTRAJ

Stenski papir po 10c roll in več.

Barva za hiše po \$1.95 galon in več. Vse barve.

Barva za Ford \$1.25.

Najboljše ščetke.

Oči pregledamo Naočnike priredimo

Smith & McGuire JEWELERS AND OPTICIANS 320 Van Buren St, Joliet D'ARCY BUILDING

Andrej Stirn

SLOVENSKI ČREVLIJAR.

Popravljam moške, ženske in otroške ČEVLJE.

1011 N. Chicago Str., Joliet, Illinois.

Frank Bambich

TRGOVEC Z ZLATNINO 1107 1/2 N. Hickory St., Joliet.

Se priporoča rojakom, če potrebujejo kak kos zlatnine, bodisi uro, veržico, prstane ali sploh kar spada v zlatniško trgovino.

Prodajem vse vrste URE in ZLATNINO.

Primeni dobiti vasko reč 20 odstot cenje kot kerkoli drugje. Prodajem samo jamčeno-blago. Popravljam vse vrste ameriške in starokraj-ske ure in zlatnino za vsako delo ja nisi. SLOVENCI in HRVATI po celi Ameriki. Ako rabite dobro Uro ali drugo reč, pišite meni kaj bi radi pa vam pošljem cenno. Vsaka reč vas košta 20 odst cenje, kot bi plačali drugje. JOS. SPOLARICH 901 N Hickory St JOLIET, ILL.

John Grahek ...Gostilničar...

Čočin vedno sveže pivo, fino kalifornijsko vino, dobro žganje in tržim najboljše smodke. PRODAJAM TUDI TRDI IN MEHKI PREMÖG. TELEFON 7612. Chicago tel. 3399. N. W. tel. 1257.

1012 N. Broadway JOLIET, ILL.

Homewood Coal Yard M MIKAN, MANAGER

Trd in Mehak Premog ter drva in kurivo 1624 Nicholson St., Joliet, Ill. PHONE 1797W

JOHN MARTIN, SODNIK (Justice of the Peace)

Kadar imate kaj posla na sodišču ali vložite tožbo zoper koga, ali hočete iztirjati dolg, oglasite se pri meni, ker z mano lahko govorite v materinem jeziku. Uradne ure: jutro od 8—12. Popoldne od 1:30—5. Zvečer po dogovoru. Urad imam na:

321 JEFFERSON STREET,

(nasproti Court House), Joliet, Ills.

Valentin Fajnik, Jr. Billiard Parlor

Tržim fine smodke in vse vrste duhan. DOBRODOŠLI!

Amerikanski Slovenec

Ustanovljen 1. 1891.

Prvi, največji in edini slovenski katoliški list za slovenske delavce v Ameriki ter glasilo Družbe sv. Družine.

Izdaja ga vsaki torek in petek Slovensko-Ameriška Tiskovna Družba Inkorp. 1. 1899, v lastnem domu, 1006 N. Chicago St. Joliet, Illinois. Telefoni: Chicago in N. W. 100.

Naročnina:

Za Združene države na leto	\$2.00
Za Združene države za pol leta	\$1.00
Za Evropo na leto	\$3.00
Za Evropo za pol leta	\$1.50
Za Evropo za četrta leta	\$1.00

PLAČUJE SE VNAPREJ.

Dopisi in denarne pošiljave naj se pošiljajo na:

AMERIKANSKI SLOVENEK
Joliet, Illinois.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnika, da nam natančno naznanijo POLEK NOVEGA TUDI STARI NASLOV.

Dopise in novice prebujemo brezplačno; na poročila brez podpisov se ne oziramo.

Rokopisi se ne vračajo.

Cenik za oglase pošljemo na prošnjo.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Established 1891.

Entered as second class matter March 11th, 1913, at the Post Office at Joliet, Ill., under the act of March 3rd, 1879.

The first, largest and only Slovenian Catholic Newspaper for the Slovenian Workingmen in America, and the Official Organ of Holy Family Society.

Published Tuesdays and Fridays by the SLOVENIC-AMERICAN P.T.G. CO. Incorporated 1899.

Slovenic-American Bldg., Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.

BELA NEDELJA.

Mir vam bodi.

Prerok Izaija je naznanil, da bo Zveličar Kralj miru. Ob njegovem rojstvu so angelji prepevali: "Mir ljudem na zemlji." Ko je Zveličar dočel svoje deželo određenja, pozdravila vsako učenca: "Mir vam bodi." Da pa da ljudem zopet mir vesti, katerega so zgubili z grehom, je dihal v apostole in jim rekel one pomembne besede: "Prejmite sv. Duha. Katerim hote grehe odpustiti, so jim odpusteni, katerim hote grehe zadržati, so jim zadržani." Ob tej priliki je Jezus ustanovil zakrament sv. pokore, kakor bo vsakomur umevno.

Kako velika laž je toraj, katero se zmislijujajo nasprotniki svete cerkve. Pravijo namreč, da se je cerkev samo izmislila spoved. Videli smo pa v današnjem svetem evanĝelju, da je Jezus sam dal oblast odpustiti in zadržavati grehe. Zakrament svete pokore ni toraj nikak pozejša iznajdba. Svete cerkve pripozna je one zakramente, katere je ustanovil Jezus Kristus.

Zakrament svete pokore pa ni ustanovil Jezus Kristus le slučajno na veliko nedeljo, na večer onega dneva, ko je častljivo vstal od mrtvih. S svojim trpljenjem in smrtjo je spravil človeški rod z Bogom in nam pridobil posevjujočo milost. Sedaj pa je ustvaril sredstvo, po katerem dobimo milost odpustanja, sredstvo, da vsak posameznik lahko prejme odpustanje, katero je pridobil za vse ljudi, sredstvo, po katerem bi prihajal obilen sad odrešenja, katerega je ravno dočel vsake duše. Prva stvar, za kar je skrbel, kakor hitro se je prikazal Svojem učencem, je bila, da ustanovi neko stalno sredstvo, po katerem si pridobi odpustanje vsak posamezen človek, kateremu je res kaj mar za to. To sredstvo je zakrament svete pokore, katerega je ustanovil in dal apostolom in njihovim naslednikom oblast odpustiti grehe v Njegovem imenu vsem, kateri so skesanega srca.

Z ustanovitvijo zakramenta svete pokore nam je Jezus dal zopet nov dokaz svoje ljubezni in usmiljenja, za kar smo mu dolžni hvaležnost. Na ta način je napravil apostole, njihovih naslednikov in vse duhovnike, kateri imajo to oblast od škofa svetovalega ljudstvu. Katoličan zaupa spovedniku in mu odpre svoje srce, pokaže vsa svoja nagnjenja in dejanja. Spovednik pokaže spovedancu nevarnost v kateri se nahaja spovedanec, posredne in neposredne posledice njegovih dejanj. Spovednik ga opominj, kakor oče in svati pred mogočo škodo; spovednik ga

spodbuja, pouči, kako naj živi, da bo dopadel Bogu in ljudem; da mu srečen na tem in onem svetu; pokaže mu, kako naj se vstavlja grehu v prihodnosti; na kratko, spovednik je učitelj in zdravnik.

Koliko ljudi bi se bilo zgubilo, če bi jih spovednik ne bil opomnil o pravelem času. Veliko ljudi bi se pogrezalo vedno globokeje v greh, če bi jih ne bil spovednikov glas poklical o pravem času na varno pot. Veliko bi jih bilo postalo nesrečnih na tem in onem svetu, če bi ne bilo zakramenta svete pokore, če bi se ne bili nikoli spovedali svojih grehov, če bi ne bili tako splezali iz prepada, v katerega so padli. Kako koristni in dobrodejni je ta zakrament!

Lahko bi se morda tudi vprašali, zakaj pa ljudje ne nehajo grešiti, ker hodijo k spovedi in prejmejo milosti tega zakramenta. Vsi ljudje smo človeški, iz mesa in krvi in kot taki grešimo. Zakrament svete pokore je postavljen, zato, da dobimo odpustanje grehov, da nas vest ne muči zavolje tega kar smo storili; da nam milost, da se lažje varujemo greha v prihodnosti. Z milostjo je treba pa sodelovati. Bog ne bo nikogar silil, kdor si noče sam pomagati. Ker je človeška volja nagnjena k slabemu, zato je treba velikanskega truda in opreznosti, da se varuje greha. K temu pride še navada, katere se je ravno tako težko znebiti. Kdor pa hodi večkrat k spovedi se nauči spoznavati svoje grehe. Nikdo se ne more poglobljati, če ne pozna svojih grehov. Kdor gre samo enkrat na leto k spovedi, navadno šo ne ve, da je greh, če se ne gre v nedeljo k sveti maši, če se je meso na petek, če nespodobno govori in misli in kar je temu podobnega. Gotovo, da se tudi ne bo skušal poglobljati. Bilo bi ravno tako, kakor če bi kdo hotel popraviti stroj, katerega se ni nikoli videl. Kdor pa hodi velikokrat k spovedi, vidi vsako najmanjšo napako. Tak človek ima za greh, ne samo, če ni molil zjutraj in zvečer, pred jedjo in po jedi, ampak tudi, če je pri molitvi mislil na kaj drugega; ne samo kletev, ampak tudi vsako neprijazno besedo. Le tak človek pozna svoje življenje in ga more popraviti. Ničče ne more popraviti tega, kar ne pozna. Čimboljše pa pozna kako stvar, toliko boljše jo popravi. Poznat je pa ne more, če ne pomisli o njej. Ker se vsaka stvar pozabi, četudi jo je kdo nekoč dobro znal, zato je treba vsako stvar večkrat premisli. Kdor hoče toraj poznati svoje življenje in je poglobljati, mora je ponoviti vsak večer in tudi vsak večer skleniti biti boljši drug dan.

Kakor za odrešenje samo, tako smo dolžni biti hvaležni Bogu tudi za zakrament svete pokore. Svojo hvaležnost pa bomo pokazali s tem, da se ga bomo večkrat posluževali in sicer vselej dobro pripravljani. Le kdor dobro opravi zakrament svete pokore, je deležen miru, katerega je zapustil Zveličar na velikoono nedeljo, rekoč: "Mir vam bodi."

REV. A. PLAZNIK

JUGOSLOVANSKA DRŽAVA.

Predavanje dr. Trumbiča v Parizu.

(Konec.)

C) Sredstva za državno življenje. Celokupno jugoslovansko ozemlje ima dovolj predpogojev, ki so potrebni, da more država obstajati, se razvijati in napredovati. Ti predpogoji so dvostranski, moralni in materialni.

1. Kar se tiče moralnih pogojev, pride v poštev najprej razvitek civilizacije. Ako se izvzamejo stari narodi Evrope, jugoslovanski narod ne zaostaja za najbolj civiliziranimi narodi sveta. Posebno moderna civilizacija je zavzela širok mah, poleg tega, da je večji del našega naroda pod tujo, njeemu neprijateljsko nadvlado Avstro-Ogrske, ki se trudi z vso svojimi silo državne moči, da ovira napredek našega naroda.

Jugoslovanska literatura se je povzpela na znamenito višino. Ona kotaka vzporedno z napredkom literature na evropskem zapadu, na polju lepo-plojva, v pesništvu in vzproji, na polju znanosti in umetnosti. Naša literatura je stara 500 let. Ona se je bujno razvila posebno na jadranskem primorju, posebno dalmatinskem za časa renesanse in pod tem vplivom je dala znamenite predstavnike svetovni civilizaciji v pesništvu, prozi, v slikarstvu, v znanosti in v arhitekturi. Dva zavoda, ki sta danes eksponenta in ognjišče našega kulturnega razvika, sta dve akademiji znanosti in umetnosti, ena v Belgradu, a druga v Zagrebu z bogato galerijo slik. Delo teh dveh zavodov je dokaz, da so dobro pripravljani v naučni sil.

Naš jezik je prirodno bogat, gibek, ugladen in muzikalen. Pesniški duh našega naroda je našel izražo v narodnih pesmi, ki je poznana in priznana v Evropi kot eden najlepših duševnih proizvodov te vrste. Jezik je dobro pripravljen za potrebe državnega življenja in za naučne in znanstvene potrebe. V delh državah, Srbiji in Črni Gori, so še od njihovega postanka državno zakonodajstvo in izvrševalna administracija v našem jeziku na

vseh poljih javnega življenja. V delželah Avstro-Ogrske, kjer prebiva naš narod, so se vršili zakonodajni in upravni posli v pokrajinskem avtonomnem življenju v našem jeziku, kakor tudi v občinah. V prejšnjih časih je Avstrija silila v omejenih krajih, ki so bližje nemškimi, nemški uradni jezik, a v pomorskih pokrajinah, kjer ni nemški jezik ni malo poznat, italijanski jezik. S tega stališča je bila birokracija v naših delželah največji biftitelj nemškega, oziroma italijanskega jezika. A to stanje je postalo nevdržljivo. Probujena jugoslovanska demokracija je začela borbo proti usiljevanju tujege uradnega jezika v naših krajih in nato, kar je naravno, uvela svoj jezik v svoje šole in lokalne administracije. Ta borba je bila dolga in težka, a je prebudila in razvila samozavest v našem narodu, ki je danes jako močna, kar se vidi danes najbolj v tej strašni vojni krizi. Danes dominira naš jezik v nnaši hiši v pokrajinskih zborih, v šolah, v javni administraciji in to je tudi vzrok, da naše moderno življenje koraka brzim korakom v duševnem razviku.

Nemški jezik je ohranil svoje nadgospodstvo v državnem zakonodajstvu in administraciji v Avstriji, a v Ogrski madžarski, a prebujena zavest slovenskih demokracij napada nadgospodstvo nemškega in madžarskega jezika tudi na teh pozicijah ter preti, da se napravi v tej mnogojezični državi babilonski kaos.

Naš narod je dosegel do svojih šol v Avstro-Ogrski, čeprav ne še v dovoljni meri, s tešnimi boji in z lastnimi sredstvi. Danes so v jugoslovanskih delželah razven srednjih in nižjih šol dve univerzi, ena v Zagrebu, kjer je sedaj tudi medicinska fakulteta in politehnična visoka šola, a druga univerza v Belemgradu. A dunajska in budimpeštanska vlada ne samo, da našim dijakom ne priznavajo veljavnost begradske univerze, oni tudi ne priznavajo univerze v Zagrebu, ki je v Avstro-Ogrski, za dijake Dalmacije, Bosne-Hercegovine ter slovenskih delželah, in to iz političnih motivov, da se naša učeća se mladina ne bi osredotočila v svojem kulturnem središču.

Iz vsega tega sledi, da je naš jezik kulturno razvit in sposoben, da se ga uporabi za vse državne potrebe.

2. Kar se tiče materialnih sredstev, imamo dovolj predpogojev, da moremo vzdržati državno življenje in zagotoviti bujen napredek in vsajino bodočnost.

Naše narodno ozemlje zavzema površino 250.000 kvadratnih kilometrov. Prostrano je kakor ozemlje Italije brez Sicilije, z domačim prebivalstvom od 12.000.000 duš približno. Demokratski napredek je bil oviran s političnim in gospodarskim sistemom, s katerim je vladala Avstro-Ogrska v naših delželah.

Politični sistem se je osnival na policijskem duhu, s katerim je bila prevečana vsa državna uprava, ki je temeljala svobodo naroda, politično in socialno, a gospodarski sistem je težil za tem, da povzrže naše prirodno bogastvo izrabljajo avstro-ogrske nacionallne ekonomije v korist Nemcev in Madžarov ter njihovih središč. Vsled tega se je moral naš narod seliti. Naše izseljovanje v svet, posebno v Ameriko, znaša 20 odstotkov celokupnega naroda našega v Avstro-Ogrski. In je edini pojav na enem evropskem kontinentu.

Kakor hitro bo dosegel narod združenje in samostojnost, se bo pomudževal naglo, ker bo prenehalo izseljovanje in ker se bo zvišala nataliteta. Naš svet ljubi družino in otroke ter živi vse svoje življenje za svoje domače gnezdo.

Naša rasa je sveža, silna, vzdržna ter jako moralna in delavna. Tla naše zemlje so prirodno bogata. Glavne reke so, Dunava, Sava, Drava, Mura, Bosna, Vrbas, Una, Kolpa, Zrmanja, Krka, Cetina in Neretva. Te reke predstavljajo bogato mrežo vodnih potov in kolosalno količino vodnih sil, ki se jo bo moglo izrabljavati v veliki meri v industrijalne svrhe. Naša dežela ima več sto kilometrov obale Jadranskega morja, ker je naš narod že od stedičja razvil svoje pomorsko življenje. V zgodovini starega Rima in Benečanske Republike se čita o teški stoletni borbi teh dveh držav z gusari z druge obale. Ta borba, ki je prešla od apeniškega polotoka, pi v resnici nič drugega kakor borba za osvajanje naše današnje obale, a gusarji niso nič drugega kakor naši stari mornarji, ki jih je hotela osvajaška rimljanska sila dočela uničiti ter njihovo zemljo prisvojitii v svoje imperialistične svrhe. Njihova borba proti ilirskim, liburnijskim in dalmatinskim gusarjem ni nič drugega nego napadanje in udarjanje v tujo kočo. Ti časi so prešli, a naš narod je ohranil svojo mornarske sposobnosti in ljubezen do svojega morja. Brez našega morja Avstro-Ogrska ne bila bi velika in pomorska država. Brodovje, ki je pod avstro-ogrskega zastavo svojina naših ljudi, znaša komaj kakih šeststotistotoneleže, ki pa se bo znatno razvila jutri, ko bomo gospodarji v svoji koči, a Avstrija se povleče nazaj na Donavo, a Madžari v svoje dedovske puste. Jadransko morje je naše življenje in na-

ša bodočnost, radi tega je Krfska deklaracija s polnim razumevanjem tega reka: "Jadransko morje mora biti svobodno in prсто za vsakega."

Naša država bo mogla izvažati na svetovno tržišče že v prvih početkih velike količine žita, lesa, živino in svine. Z gradnjo prečnih železnic, ki jih Avstro-Ogrska ni hotela graditi iz svojega računa, se bo blajšal izvoz in uvoz v prvi vrsti napram sosednji Italiji, kar bo povzdignilo umno obdelovanje naše zemlje, gojitev gozdarstva in živinoreje, na kar mora naša država, kot eminentno agrikulturna, najprej misliti. Agrikultura je edino trdnos podlaga skupnega narodnega gospodarstva vsakega naroda. To se vidi najbolj v sedanji vojni, a v prvi vrsti v Angliji, ki občuti neugodno posledice tega, da je njena agrikultura skoro popolnoma bila žrtvovana pomorstvu in industriji.

Ako je Srbija od predbalkanskih vojn s tri milijoni duš mogla imeti sredstva za popolno gospodarstvo neodvisne države ter se je mogla brzo razvijati s svojim prebivalstvom, može se z lahkoto reči, da bo združena država Srbov, Hrvatov in Slovencev naša dovolj sredstev v svojem narodu za ureditev svoje državne ekonomije.

D) Ustava.

Kar se tiče državne ureditve jugoslovanske države, je treba v glavnem razlikovati dve periodi. Ena je provizorna, a druga je definitivna. Provizorna spada v dobo mednarodne rešitve našega problema, ki jo bo napravil mirovni kongres, do ustave, ki jo bo stvorila ustanovajna skupščina. A definitivna perioda se bo začela takrat, ko bo stopila ustava v veljavo.

Provizorno državno življenje se bo moralo v glavnem uravnati po obstoječem stanju stvari. Srbija in Črna Gora se bosta ravnali po zakonih, ki sta jih imeli doslej, a jugoslovanske dežele se bodo vladale, kolikor je to mogoče, po doseženih svojih ustanovah, posebno v administracijskem pogledu, s to neizbežno spremembo, da se bo zakonodajstvo in eksekutiva, v kolikor je bilo dosihibo vedeno na Dunaju in v Budimpešti, za te dežele prenestilo v notranjost istih. Za koordiniranje vseh državnih poslov se bo stvoril provizorčen pravci, ki bo imel svrho, da se omogoči harmonično funkcioniranje vseh dežel kot celine.

Z ozirom na notranje ureditve jugoslovanske države, prednaša deklaracija kot splošno načelo versko in socialno svobodo in enakost v javnem življenju. Ustavna skupščina (konstituenta), izšla iz vsega naroda, a voljena na podlagi splošne, enake, direktne in tajne volilne pravice bo upoštavila konstitucijo z absolutno ali kvalificirano večino glasov, ki jo bo ona sama odredila v svojih regulacijah. Absolutna večina sama se ne more privzeti, ker bi na ta način bila konstitucija eventualno v rokah zelo važne manjšine in ker bi se s tem mogla volja naroda oktroirati od kake velike narodne stranke. Na principu kvalificirane večine pa more konstitucionalna skupščina, s pomočjo medsebojnih koncezij, izgladiti diference, ki bodo med večino in manjšino. Tako bo bodoča ustava države predstavljala nesnični izraz celokupnega naroda.

Potrebno je priključiti važnost enotne ustave za celo državo. Ona vključuje idejo federacije, to je sistema, ki bi prevedel osnovanje države s priključenjem raznih delov, ki bi se smatrali nezavisnim državam. Taka federacija bi bilo združenje raznih držav, ki bi imele pravice, da pristopijo ali ne v skupno državo, ali da jo ostavijo v danem času. To ne more biti naš cilj. Naš cilj ni združenje raznih držav, temveč združenje enega ter istega naroda v eno državo. Potrebno je, da se za en narodo napravi eno državo. Samo tako more obstajati soliden organizem, sposoben, da osigura vse življenske interese celega naroda, moralne in materialne, da odbija eventualne napade od zunaj in da postane garancija zasebnikom, da bo uspešno odbijal nemško invazijo, koje požarkusi se bodo zlamali ob zapetkah nove države.

Totla ideja enotne ustave dajno skupščine za celo državo ne vključuje potrebo, da se morajo vsi državni posli koncentrirati v eni sami legislativi ter predati samo eni eksekutivni oblasti, kakor je to danes slučaj na Francoskem. Ideja enotne države ne zahteva sistema stroge centralizacije. Država more ravno tako dobro obstajati, ako so posli zunanje politike in podobni posli notranje politike, ki so absolutno potrebni za ostanek in razvoj države, osredotočeni v kompetenci osrednjega parlamenta in osrednje izvrševalne oblasti. Ti posli bi morali biti sledeči: vlada, zunanja politika s svojimi zunanji zastopniki, carina, narodna obramba, denar in vzajemne finance, prometna sredstva v toliko, v kolikor se odnašajo na celo državo, trgovine, itd.

Ta problem notranje politike bo ena glavnih nalog ustanovajne skupščine, ki bo edina imela pravico, da postavi ali izpreminja ustavo. Gotovo je, da bo prva ustanovajna skupščina svestna velikih dogodkov, ki so združili ves narod in da bo znala dati temu združenju najtrebnejšo podlago.

Zaključek.

Mi smo prepričani o ureditveni tega ideala, ker imamo zaupanje v zmago zavajniških vojsk. Mi smo prepričani, da bodo velike zavajniške države realizirale našo koncepcijo o Jugoslovanski uniji v eni državi, ker je ta koncepcija v skladu s pravico in civilizacijo, ker je jugoslovanski problem člen v verigi, ki se steza od Hamburga pa do Perzijskega zaliva. Ta veriga je že zlomljena v Aziji, sedaj je treba prergrati še v Evropi, namreč tam, kjer živi naš narod. Mala srbska država je že pokazala s svojo junaško borbo silo našega plemena in njegovo udanost. Po ponovnih zmagah na Ceru in Rudniku nad avstrijskimi armadami, je Srbija podlegla v neemaki borbi, napadena od severa od Avstro-Nemcev, a z vzhoda od Bulgarov. Sama samcata se ona ni mogla ustavljeti uspešno. Naš narod bo štel najmanj za tri Srbije od danes in imel bo silo, da odbije vse nove sovražne navale sovražnikov. S to vojno prehajamo mi v novo zgodovino, toda

prehajamo vanjo po groznih žrtvah. Te žrtve so seznanile svet z našim rodmi, z njegovo sposobnostjo in njegovimi težnjami. Po svojem združenju bomo postali člani mednarodnega bratstva in splošne civilizacije. Take so naše težnje, taka je naša edina ambicija.

Frizure Japonk,

ki so se začele vedno bolj vdomečevati v Evropi, zlasti na Angleškem, so vse kako med vsemi ženskiimi frizurami najznačilnejše. Še zanimiveje pa na Japonskem samem, kajti po uredu las se pozna, je li ženska omožena ali vdova ali še samica; spozna se pa po starost Japonk. Deklice, ki bi se rad omožile, češjejo lase nad čelom visoko na tilniku jih urede v obliki polkroga, vanje pa zatikajo pisane igle. Možičeljna vdova navija lase na iglo ter na tilniku naravna vodoravno. Vdovci ne more pozabiti moža, odstave si lase ter jih čepe popolnoma naza-

ZAHVALA.

Povodom prerane smrti preljubega soproga, predobrega očeta in tasta, gospoda:

JOHNA METEŠ

ki je previden s sv. zakramenti v Gospodu zaspal dne 25. marca 1918, se tem potom najiskrenee zahvaljujemo vsem znancem, prijateljem in sorodnikom za mnogobrojne obiske v njegovi dolgi boleznii in za preminego izraze globokega sočutja ob priliki njegove prerane smrti in za mnoge vence ter za udeležitev pogreba v tako velikem številu.

Posebno se pa zahvaljujemo Mrs. St. Stanfel, Mrs. P. Klobučar in družini g. Johna Živec, ki so nam pripomogli v mnogih ozirih med boleznijo in smrtjo blagega pokojnika.

Na tem mestu budi izrečena tudi najiskreneeja zahvala sl. društvu Vit. sv. Jurija št. 3. K. S. K. J. in sl. društvu sv. Družine, ki sta podpirala pokojnika v njegovi boleznii in obiskovalu, a ob smrti pa se v tako obilnem številu udeležila pogreba in ga spremliala do hladnega groba.

Vsem budi izrečena še enkrat naša najpriscrnejša zahvala! Bog stoterno plačaj!

Blagega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin!

Zalujoči ostali:

MARIJA METEŠ, vdova,
Frank, John, Leo in Josip, sinovi,
Katarina in Matilda, hčeri,
Mary in Raymon Suttin; hči in zet.

Joliet, Ill., 2. aprila 1918.

DR. A. MATIJACA

SLOVENSKI ELEKTROPATI
ZDRAVNIK

je otvoril svoj nov velki urad v drugem nadstropji sobe 103-104 Loughran Bldg. 403 CASS ST. (vogal Chicago St.), JOLIET, ILL.

in dobil nove elektro-zdravilne aparate, da je njegov urad eden najmodernejih in najpopolnejših elektro-zdravilnih uradov v državi Illinois. Istotako ima veliki X-RAY STROJ s katerim lahko pogleda notranje dele telesa.

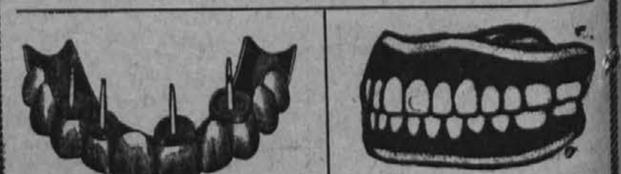
Dr. Matijaca leči kronično (zastarele) in vse druge bolezni moč, žen in otrok brez vsakoršnega trpljenja ali operacije. — Ker mu je mogoče telo popolnoma pregledati in z najnovjšimi sredstvi isto zdraviti, mu je mogoče pri v zavedi do najboljših uspehov tredi v onih slučajih, kjer so drugi zdravilniki obupali. — Posvetovanja: zastani.

Pojasnila in preiskovanja: Vsak dan od 10. do 12.; od 2. do 4. in od 7. do 8. ure zvečer. Ob nedeljah le v jutro od 10. do 12. ure. — Telefon: 5310.

430 Veliki Slovensko-Angleški Tolmač

— STRANI OBSEGA —
prirejen za slovenski narod na podlagi drugih mojih slovensko-angleških knjig za priučenje ANGLEŠCINE BREZ UČITELJA. Vsebina knjige je: Slov.-Angl. Slovnica, Vsakdanji razgovori, Angleška pisava, Spisovanje pism, Kako se postane državljani poleg največjega Slov.-Angl. in Angl.-Slov. Slovarja. Mnogobrojna polivalna pisma od rojakov širom Amerike dokazujejo, da je to edina knjiga brez katere ne bi smel biti nobeden masljenec. Cena knjige v platnu trdo vezane je \$2.00, ter se dobi pri: V. J. KUBELKA, 533 W. 145 St., New York, N. Y.

Večina zobozdravnikov zahteva previsoke svote za popravo zob, toda naše geslo je: **Bolje zobovje za manje stroške.** Zobe Vam pregledamo zastoni.

22 Karat zlato krona s \$5.00
ridgework vsak zob

Plata najboljši vrste iz gumija in kovine \$5.00
in vilje

Zobe izderemo brez bolečin v "Vitalized Air".
Ženska strežnica vedno prisotna.
Vse delo jamčeno.

BURROWS ZOBOZDRAVNIK
D'Arcy Bldg. 2 nadstropje
Vogal Chicago in VanBuren ceste. Joliet, Ill.

Odperto vsaki dan zvečer in ob nedeljah do polnoe.

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

V ZJEDINJENIH DRŽAVAH SEVERNE AMERIKE.

Sedež: JOLIET, ILL.

Inkorp. v drž. Ill. 14. maja 1915
Inkorp. v drž. Pa., 5. apr. 1916

Vstanovljena 29. novembra 1914

DRUŽBINO GESLO: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD." "VSI ZA ENEGA, EDEN ZA VSE."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik..... GEORGE STONICH, 815 N. Chicago St., Joliet, Ill.
I. podpredsednik..... JOHN N. PASDERTZ, 1506 N. Center St., Joliet, Ill.
II. podpredsednik..... GEO. WESELI, 5222 Keystone St., Pittsburgh, Pa.
Tajnik..... JOSIP KLEPEC, Woodruff Road, Joliet, Ill.
Zapisnikar..... ANTON NEMANICH, Jr., 1002 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Blagajnik..... JOHN PETRIC, 1202 N. Broadway, Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

JOSIP TEŽAK, 1151 North Broadway, Joliet, Illinois.
MATH OGRIN, 12 Tenth St., North Chicago, Illinois.
JOSIP MEDIC, 918 W. Washington St., Ottawa, Ill.

FINANČNI IN POROTNI ODBOR:

STEFAN KUKAR, 1210 N. Broadway, Joliet, Illinois.
JOHN JERICH, 1026 Main St., La Salle, Illinois.
JOHN J. ŠTUA, Box 66, Bradley, Illinois.

GLASILO: AMERIKANSKI SLOVENEK, JOLIET, ILL.

KRAJEVNO DRUŠTVO ZA D. S. D. se sme ustanoviti s 8 člani(icami) v kateremkoli mestu v državi Illinois in Pennsylvaniji z dovoljenjem glavnega odbora. Za pojasnila pišite tajniku.

Vsa pisma in denarne pošiljke se naj naslove na tajnika. — Vse pritožbe se naj pošljejo na I. porotnika.

Društveno vestil.

Joliet, Ill., 3. apr. — Društvo sv. Družine je imelo v nedeljo svojo mesečno sejo.

Dovolilo je izplačati bolno podporo sledečim sobratom:

Michaelu Papež za 48 dni.....	\$48.00
Johnu F. Bluth za 30 dni.....	30.00
Johnu Fido za 26 dni.....	26.00
Johnu Metoš za 24 dni.....	24.00
Johnu Klemenčič za 18 dni.....	18.00

Skupaj.....\$ 146.00
Prej izplačane bol. podpore.....\$3606.00

Skupaj izplačano za bolno podporo.....\$3752.00

Na seji se je opomnilo vse one članice(ice), ki še morda niso opravili velikonočne kat. dolžnosti, da to storijo pred praznikom presv. Trojice. Pravila govorniki, da komur se dokaže, da je to zanemaril, bo izločen. Naše društvo je katoliško in vsi člani(ice) so katoličani in kot take se smatra, da vsi opravljajo svoje verske dolžnosti, kakor je prav. Kdor izmed članov(ice) ve za katerega, da bi to zanemaril, ga naj naznani predsedniku ali tajniku društva, da se potem postopa z njim po pravilih D. S. D.

Nadalje so nekateri člani(ice) počasni s plačevanjem mesečnine. Te se opominja, da naj plačajo svoje prispevke točneje, ker v slučaju boleznih ali nezgode ne bodo deležni nobene podpore po društvenih pravilih, če ne bodo imeli društva plačnega.

Kdor izmed rojakov želi pristopiti v naše veliko društvo, se naj oglasi zdaj dokler je še vstop prost.
Bratski pozdrav!

Jos. Klepec, tajnik.

La Salle, Ill., 30. marca 1918. — Iz urada društva sv. Družine št. 3 D. S. D. se daje na znanje sobratom in sestram omenjenega društva in tudi drugim rojakom in rojakinjam, da se na zadnji mesečni seji dne 10. marca sklenilo, da se priredi Zabavni večer na dan 6. aprila ali po domače rečeno, na belo soboto. Čisti dobiček je namenjen v nakup enega novega okna naši novi slovenski cerkvi.

Mogoče, da pride kateremu na misel naša društvena blagajna. Res, blagajna je v dobrem položaju in na trdnem stališču. Ali v to svrhu se je ne mislimo dotakniti, ker čez njo gospodarji so naši bolni soratje in sestrice i. t. d. Samo malo požrtvovalnosti in dobre volje, kot naše geslo kliče: "Vse za vero, dom in narod" in "Vsi enega, eden za vse," pa bo šlo.

Soratje in sestre, prosim, kakor delujete za društveni blagor, storite tudi za to prekoristno dobro stvar, ki ne bo nam izginila iz spomina in ne našim malim, ki za nami pridejo, kolikor je vsakemu mogoče po svoji moči, ker v združenju bomo lahko dosegli, kar smo se namenili. Samo dobro voljo, ker se vse smo storili, česar smo se lotili, pa tudi naše nove cerkve brez okenov ne bomo pustili.

Verjemi mi, dragi, kot v prvih prestopih prago nove slovenske cerkve in ko v gledaš okno naslikano s krasno podobo sv. Jožefa, poglavarja prave te Družine, odzodolaj s podpisom: Darovalo društvo sv. Družine št. 3 D. S. D. — gotovo se ne boš kesal, kar si v namen potrošil, vesel boš v srcu,

ustnice bodo same od sebe zašepetale in ti povedale, da si prav storil.

Zatorej roko v roki, kakor pregovor pravi, brez potu ni medu! In na svidenje dne 6. aprila večer v Math. Komp-ovih prostorih na prvi cesti, kjer polk in mazurk se tudi ne bode zmanjkalo.

Anton Kastigar, tajnik.

JUGOSLOVANSKI POKRET NA SLOVENSKEM.

(Nadaljevanje z 2. strani.)

Slovenske žene in dekleta! Danes ve tolmacite voljo izkvalifnjena naroda. Iz morja prelite krvi naših mož in fantov in iz solz naših mater, udov in žalostnih zarotenk — je izšla jeklena narodna volja. Neomahljivost naše narodne volje nam bo prinesla pravico in svobodo in z njo življenje."

Izjave Slovencek.

(Slovenski Narod, 22. I.) "Narodno zavedne žene in dekleta iz občine Divača na Primorskem enodušno pozdravljamo delovanje Jugoslovanskega kluba za osvoboditev našega milega naroda. Iskreno in z vso dušo se izražamo za zedinjenje vseh Slovencev, Hrvatov in Srbov v edinstveno jugoslovansko državo. Istočasno izražamo dr. Šušteršiču kot odpadniku Jugoslovanskega kluba najostrejšo obsodbo in nezaupanje, ker je lomil slovo celega Jugoslovanstva v tem za nas najpomembnejšem zgodovinskem času. Hočemo, da bodo naši otroci srečni in svobodni državljani bodoče svobodne Jugoslavije! Zato brez strahu naprej! — Sledi 183 podpisov."

Ista številka prinaša še pet izjav slovenskih žensk in deklet, in v eni izmed teh (Nova Vas pri Lescah) se glasi: "Pozivljamo Jug. klub, da porabi vsa sredstva za doseg samostojne jugoslovanske države."

(Slovenec, 22. I.) "Podpisane žene in dekleta, možje in mladeniči mesta Višnje Gore se navdušeno izražamo za Jugoslovansko deklaracijo v polnem obsegu. Velika misel za svobodo, za zedinjeno Jugoslavijo, je zakrila v nas vse drugo. Zavedamo se velikega časa, v katerem živimo. Velike ideje našega rojaka Jurčiča so oživele v nas z elementarno silo in nas spojile vse v nepremagljivo falango. — Sledi 293 podpisov."

Isti list prinaša še pet drugih sličnih izjav.

(Slovenec, 21. I.) "Vsi člani družin v Lipoglavu, možki, žene in dekleta, stojimo s celim srcem za našimi jugoslovanskimi poslanci, ki se tako moško bore za našo narodno svobodo. Posebno smo hvaležni dr. Korošcu, načelniku Jug. kluba. In z velikim navdušenjem se pridružujemo majski deklaraciji. — Najostreje pa obsojamo dr. Šušteršiča in kličemo: Proč z novo, nepotrebno kmetsko stranko. — Slede podpisi iz vseh hiš, izvzemši iz dveh."

(Slovenec, 21. I.) "Podpisane žene in dekleta iz župnije Sv. Vid, Lozice in Podraga pri Vipavi se navdušeno pridružujemo zahtevi Jugoslovanskega kluba po zedinjenju in svobodni jugoslovanski državi. — Sledi 637 podpisov."

Ista številka prinaša še 15 drugih sličnih izjav.

Slovenski Narod objavlja 21. I. med 10imi izjavami tudi izjavo žen in deklet iz Žužemberka, katera zaključuje z vsklikom: Živela Jugoslavija!
Slovenec od 21. I. objavlja poročilo o dveh javnih narodnih setankih, ki

sta se vršila 20. I., dopoldne v Smartnu pri Ljubljani, popoldan pa na Hrubiču. Na obeh shodih sta govorila dr. Jež in deželni poslanec Gregorič. Na obeh sestankih je bila soglasno sprejeta resolucija, v kateri se odobrava majska deklaracija, zahteva mir z zahtevo, da "pošljejo vsi narodi zastopnike na mirovna pogajanja", obsodja dr. Šušteršiča in zahteva sklicanje kranjskega deželnega zbora.

"Kaj je s teboj, Hrvatska?"

(Slovenec, 12. I.) "Misel o samostojni državi je vplivala na celom slovenskem jugu kot električni tok. Postavila je na realna tla misel, da smo Hrvati, Slovenci in Srbi samo veje na debelu velikega troimenega jugoslovanskega naroda. Da so temelji ideje svobodne Jugoslavije na realni podlagi, nam najbolje pričra besnost naših narodnih sovražnikov, Nemcev in Madžarov, ki so sanjali in še sanjajo o nemško-madžarski poplavi naših krajev in ki so padli na nas kot psi. Danes pa se jih ne bojimo več. Pojm samoodločevanja narodov vsebuje v sebi večjo in silnejšo moč, kot aspiracije nemškega in madžarskega imperijalizma. Narodna zavest in ponos sta oživel, energija je močna. Naše geslo je: Hočemo in moramo doseči naš ideal, in to v celoti, in še pred zaključitvijo vojne. Malenkosti nečemo več. Ideja Jugoslavije živi v srcih ogromne večine našega naroda, ona je narodni postulat! Ni sile, ki bi jo mogla zažuliti.

Na Slovenskem se izraza občina za občino, društva, korporacije in naše vrle žene in dekleta z nad tisoče podpisi, da zahtevajo samostojno državo in zedinjeno Jugoslavijo.

Navdušenje pri nas Slovencek je ogromno. V vseh kipi odločna volja po svobodi. Samo v Ljubljani so zbrale žene in dekleta okoli 20,000 podpisov. In isto je povsod. Pri nas na Slovenskem bo narodno glasovanje kmalo zaključeno, in ponosni smo vsled tega izraza narodne volje."

Članek pozdravlja, da vstaja na Hrvatskem vsaki dan več novih jugoslovanskih glasnikov, obžaluje pa, da se tudi na Hrvatskem ne vrši narodno glasovanje, kakor na Češkem in Slovenskem. "Ni dovolj, da samo listi pišejo o narodni volji po zedinjenju celega naroda. Izjav občin, korporacij in žen in deklet je tako malo. Čas beži. Važni dogodki so pred nami in ni več daleč dan, ko bo konec vojne in — mir, oni važni moment, ko se bo rešila usoda našega jugoslovanskega naroda za vso dolgo bodočnost. Do te da mora biti narodno glasovanje tudi na hrvatsko-srbskem ozemlju gotovo.

Hrvatska, zbudni se, vstani, dokler je čas, da ne bo prekasno. Organizirajte izjave občin in vseh hrvatsko-srbskih korporacij. Žene in dekleta, nabirajte podpise od hiše do hiše! Stvar je nujna. Izjave s podpisi pošljite našem skupnemu slovensko-hrvatsko-srbskemu predstavniku na Dunaju — Jugoslovanskemu klubu — da že sedaj pokažete, da ne obstojajo za vas umetne meje med obema državnima polovicama. Hrvatska, dvigni svoj glas pred svetom!"

(Dalje prih.)

ZGODOVINSKI PREGLED UKRAJINE.

Še pozneje nego v Galiciji se je probudila narodna zavest v Bukovini, katero je odstopila Turčija Avstriji l. 1775. Prvi in narodni pisatelj in pesnik bukovinski je Josip Jurij Fedjko-vič, ki je začel delovati l. 1861. Znamenit pesnik je tudi Izidor Vorobkevič (Daniilo Mlaka) in brat Gregorij. V novjšem času pa je zaslovela tudi nam Slovincem že znana pisateljica Olga Kobljanska. Književno središče Bukovincev so ečrnivci (Černovice).

Najzlostnejši izmed vseh je položaj Ukrajincev na Ogrskem, kjer živi še krog 500,000. Pred 50 leti in prej so tam še ohranjivali narodno zavest vladiki, zlasti prjaševski kanonik Aleksander Duhnovič (umrl 1865). Ko je pa začel siliti ljudstvu neki Adolf Dobrjanski velikorusčino, katere ni umelo, so se omikanci rajši kar pomazirali, in tako se godi še dandanes. Ogrska vlada sicer izdaja za ljudstvo list "Nedilja", poleg tega izhaja še drug list "Listok", a sta oba malovredna in pišeta slab jezik. Vrh narodne nezavednosti je ljudstvo še skrajno siromašno in izžeto od Judov na nečuvnen način. Da bi dvignila materialno in moralno stanje ljudstva, podpira sicer zadnji čas ogrska vlada ljudsko šolstvo, vendar pa tudi ona stremi je za tem, da polagoma pomazari še te stotisoče, ako se začasno ne zavedo in zganejo v to poklicani omikani stanovi.

Izmed Ukrajincev je tudi veliko izseljencev v Ameriki, in sicer zlasti iz Galicije, Bukovine in Ogrskega. Naseljenci so v Združenih državah, v Braziliji in Kanadi, kjer jih živi kompaktno nad 100,000. Vseh izseljencev v Ameriki je nađ pol milijona. Vsestransko jih je organiziral v zadnjih letih duhovnik Ivan Voljanski (došel v

Ameriko l. 1884.) Posamna društva in jednote imajo poleg cerkva in šol tudi svoje liste, n. pr. "Amerik. ruski Vistnik", "Svoboda".

II. Ruska Ukrajina. Z izgubo politične samostojnosti je izgubila Ukrajina tudi večinoma svoje narodnosne pravice, in s tem pogoj svojega kulturnega razvoja. Moskovski urad je zatrl Ukrajincem skoraj vse stare zavode, šole, akademije in ustanove. Carica Katarina II. je uvedla v urad in šolo velikoruski jezik. Za negovanje in razvoj malorusčine, živga ljudskega jezika, se ni nihče brigal. Ko pa se je proti koncu 18. veka oglašil Poltavec Ivan Kotljarevskij in izdal več knjig v ljudskem, ukrajinskem jeziku, je vzbudil s tem, kakor nekada naš Vodnik, narodno zavest in zanimanje za domačo književnost. Kmalu se je pojavila cela vrsta pisateljev, izmed katerih naj omenimo Petra Artemovskega, Gregorija Kvitka-Osnovjenka in Evgenija Grebinka. Bujnejše življenje se je obtelalo l. 1847., ko so ustanovili v Kijevu Mikola Kostomarov, Taras Ševčenko in Kuliš "bratstvo sv. Cirila in Metoda" z velikim, posebno demokratičnim programom. A še v istem letu je prišla vlada društvu na sled, ga spoznala za revolucionarno in kaznovala vse tri gori omenjene in še nekaj drugih z dolgotnim piganstvom.

Boljše prihodnosti so se nadejali Ukrajinci ob nastopu carja Aleksandra II. (1855.), ki je tudi oprostil po 10-letnem piganstvu Kostomarova in Ševčenka. Ta čas je na književnem polju delovalo polno pisateljev, med katerimi je posebno zaslovela Marija Markovička pod psevdonimom Marko Vovčok. Pa Ukrajina nima sreče! Prišlo je l. 1861., leto znane poljske ustaje. Ob tej priliki je neki judovski list obrekoval Ukrajince, da držo s Poljaki in da se hočejo odtrgati od Rusije: Ruska vlada je temu verjela in kratko malo zabranila širiti med Ukrajinci prosveto v domačem ukrajinskem jeziku. Prepovedala je tudi rabo ukrajinsčine v šoli in cerkvi. Težiče književnega delovanja ukrajinskega se je preselilo nato na avstrijska tla, v Lvov; tja so pošiljali v naprej pisatelji svoje proizvode in ustanovili list "Pravda".

Od l. 1873.—1876. so Ukrajinci na Ruskem spet svobodneje dihali; ruski urad je v Kijevu l. 1872. ustanovil celo podružnico peterburškega "geografičnega tovaristva", ki si je pridobilo zlasti v narodopisnem oziru Ukrajine pre mnogih zaslug. Toda kdaj je bila Ukrajini sreča stalna? Vsled raznih ovađb proti odbornikom tovaristva je

car Aleksander II. l. 1876. tovaristvo zatrl in izdal 18. majnika istega leta ukaz, s katerim je prepovedal v Rusijo uvoz ukrajinsko pisanih knjig, zabranil tiskanje sploh vsake ukrajinske knjige in vse ukrajinske glediške predstave.

Isti car je sicer l. 1881. svoj ukaz malo omilil, vendar je bila cenzura do najnovejšega časa tako kruta, da je moglo priti v tisk razmeroma silno malo ukrajinskih knjig, a še te le v velikoruskem pravopisu.

Književno življenje se v takih razmerah v Rusiji sicer ni moglo razvijati vendar ga vsi ukazi niso mogli zatreti. Število pisateljev je kljub temu vedno naraščalo; kdor ni mogel obelodaniti svojega dela v Rusiji, ga je poslal v Lvov, mnogi pa hranijo svoje rokopise za ugodnejši čas.

Po groznih prevrtaih v Rusiji so zdaj Ukrajinci sicer dobili svobodo jezika in pisma, časniki vseh vrst se pojavljajo v velikem številu, kakor gobe po dežju, ki gromko pričajo, da Ukrajina še ni umrla in ne bode, vendar o takih zmešnjavah, kakor so zdaj v Rusiji, se ni mogoče misliti na globoko

književno delovanje. Ko pa se naseli v ogromnem carstvu spet mir in red, tedaj pokaže zlasti Ukrajina, ne samo da ni še umrla, pač pa, da je začela pravzaprav šele živeti. In kakor je peval naš Prešeren, da "vremena Kranjcem bodo se zjasnila", tako je prorokoval tudi nesmrtni ukrajinski Prešeren, Taras Ševčenko, da

"pozabi se sramotna davna zgodovina, in oživi dobra slava, slava Ukrajine, in svit jasni, nevečerini tih nam zasveti..."

Potrpežljivost — lepa čednost. V ječi mesta Tennessee je bil zaprt nek že na smrt obsojen črnek. Dan pred smrtjo pride k njemu šerif in mu naznani, da si lahko za zadnjo večerjo naroči, kar mu srce in duša poželi. Izpolni se mu vsaka želja.

Vsaka želja? — Vprača črnek. Vsaka, taka je navada. Dobre, prinesite mi eno melono! Melono? V marcu smo in melone dozorijo še le čez štiri mesece. Kaj za to, saj lahko — počakam.

ZAHVALA.

Za vse obilne dokaze iskrenega sočutja povodom bridke izgube našega prizrčno ljubljeneга soproga, oziroma očeta, gospoda

Johna Stefanicha

izrekamo tem potom vsem najtoplejšo zahvalo.

Prav posebno se zahvaljujemo vsem darovalcem prekrasnih ven-ciev, katere so poklonili v spomin pokojniku sledeči: G. Matt Stefanich, brat rajnikov; g. in ga. A. Nemanich; g. Leopold Papež; g. Frank Gregorič; mr. Barney Richards; Fred Sehring Brewing Co.; Slovenian Liqueur Co.; Slovenian Bottling Co.; mr. Gibbons in dr.

Posebej se zahvaljujemo nadalje g. Petru in gospe Mary Mušič; g. Petru Stefanichu, bratu rajnikovemu; g. Mat. Sitarju iz Gary, Ind.; g. Math Bajuku in g. Johnu Ilenich iz Ottawe, Ill.; g. Franku Grill in g. Math. Videtich iz Chicaga, Ill.; kakor tudi vsem mnogostevilnim drugim rojakom in drugorodcem, ki so spremenili nepozabnega pokojnika k zadnjemu počitku.

Vsem bodi še enkrat izrečena prav iskrena zahvala.

Joliet, Ill., 2. aprila 1918.

ANNA STEFANICH, soproga-vdova.
Mamie, Lizzie, Christie, Tonka, Katie, Pauline, Johnny, Matt, otroci.

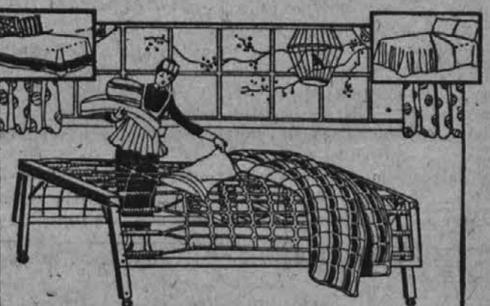
Cene "Shot to Pieces"

Zbrali smo vse svojo četo, da ugonobimo našega sovraga, ki nas vse nadleguje, to so visoke cene, ki požro denar. Naša prodajalna je do vrha polna. Spособni smo postreči vam v popolno zadovoljnost.

\$39.75 stane ta fini Dining Room Suite

To je naprednostnejša ponudba v tej razprodaji. Prav lepo blago, fina tvarina za najboljšo hišo. Imate v omari dovolj prostora za posodje. Lepa mi-za in štiri usnjati stoli. Tu imate priložnost prihraniti si \$20.00.

\$2.95   \$2.95

Sanitary Folding Couch

Tak nastloneč vam aadi lep počineč podnevi in fino posteljo za ponoči. Uredi se v enem hipu. Tu prihranite \$1.50 zđaj.

Velika vrednost \$13.85 za gotov počitek.

Velika postelj, spring; delan iz fine žice, in 45 funtni modroc, popolnoma močno urejen iz bombaža. Vsak kos je urejen, da bo služil v popolno zadovoljstvo.

Merchandise Clearing House

191-121 N. Ottawa St.   W. G. Wilcox, Prop.   Joliet, Ill.

MALI VITEZ

(PAN VOLODIJEVSKI.)

Zgodovinski roman. Spisal H. Sienkiewicz.

Po poljskem izvirniku poslovenil Podravski.

(Dalje.)
Ketling je gledal streljanje, kakor ga gleda strokovnjak.

"Za one nasipe, na katere streljajo, imajo zažigalnice napolnjene z žveplom."

"Začenja se kaditi tudi po drugih nasipih," odgovori Volodijevski.

Temu je bilo res tako. Prav tako, kakor na lajanje enega psa v vasi začno prebuditi vse ostale, in oblegano mesto je bilo obkoljeno z vencem topov, pošiljajočih granate vanje. To pot so streljali največ na mesto, a ne na grad. Nasprotno pa je bilo slišati na treh straneh, kako so kopali rove. Ker je trda skala kopače zelo ovirala pri delu, so Turki vsakekar hoteli to skalnato gnezdo pognati v zrak.

Ketling in Volodijevski sta ukazala obleganecem metati ročne granate v smeri proti kopačem. Ponoci je bilo težko spoznati, ali je imelo metanje kaj uspeha ali ne.

Vsi pa so obrnili svojo pozornost na mesto, na katero so padale cele jate gorečih ptic. Nekatere granate so se razpočile v ozračju, druge so po ozračju zatezale ognjeno krivo črto in padale med strehe. In zdajci je rudasta zarja na več krajih razsvetlila temo. Goreli sta cerkvi sv. Katarine in sv. Jurija v ruskem oddelku; skoro potem se je vnela armenska cerkev, ki so jo bili zažgali že podnevi, sedaj pa je razgorela od granatnega ognja iznova. Požar se je širil čimdalje bolj ter osvetljeval vso okolico. Krik iz mesta se je razlegal celo tja do starega gradu. Videti je bilo, kakor da gori vse mesto.

"Slabo je!" reče Ketling, "zakaj meščanom upade pogum."

"Naj zgori vse," odgovori mali vitez, "da nam le puste celo to skalo, na kateri se moremo braniti."

Krik je prihajal čimdalje večji. Od cerkve so se vnele armenske zaloge, postavljene na trgu in odočene Armencem. Ondi je gorelo veliko bogastvo, nakopičeno v zlato, srebrni, prepogah, kožuhovini in drugih tvarinah. Skoro so se jeli kazati ognjeni jeziki nad strehami mestnih poslopj.

Volodijevski se je močno vznemirjal. "Ketling!" reče, "nadziraj metanje ročnih granat ter oviraj kopače, kolikor jih moreš, jaz pa skočim v mesto, ker me skrbe sestre dominikanke. Hvala Bogu; grad so pustili za trenutek z mirom, da morem odot."

V gradu v tem času res ni bilo dosti dela; mali vitez je zasedel konja in odjezdil. Vrnil se je šele čez dva dni z gospodom Mušalskim. Ta je bil zopet ozdravel po oni nezgodi, ki ga je bila zadelo po rokah Hamidijevih. Prišel je sedaj na grad, ker si je mislil, da utegne pri navali obleganecem izkazati uslugo ter se proslaviti.

"Pozdravljam vaju!" reče Ketling. "Ze sem se vznemirjal. Kaj je novega pri dominikankah?"

"Vse je dobro!" odgovori mali vitez. "Niti ena granata se ni razpočila ond. To je kaj varno zatisej."

"Hvala Bogu! A Kristina se ne boji?"

"Mirna je, kakor bi bila doma. Obe z Barbko sedita v eni sobi, in Zagloba je pri njuj. Ondi je tudi Novoveški, ki se mu je vrnila zavest. Naprosil me je, naj ga vzamem s seboj na grad, toda ne more še dobro stati na nogah. Ketling, idi sedaj tjakaj ti, jaz te bom nadomestil tukaj."

Ketling objame Volodijevskega, ker ga je srec že močno vlekle k ljubljeni Kristini, in takoj si je dal priglasiti konja. A preden so mu ga priglasili, je še vprašal malega viteza; kaj je novega v mestu.

"Meščani gase ogenj kaj pogumno," reče mali vitez, "toda bogati armenski trgovci, videč, da jim gore skladišča, so poslali k škofu deputacijo, češ, naj izroči mesto Turkom. Ko sem to zvedel, sem šel na posvet, dasi sem se bil zarekel, da ne pojdem več tjakaj. Tam sem oplazil po ustih nekoga, ki je zahleval najhujše, naj se vdamo, in škof se je razrdil name zaradi tega. Slabo je, brate! Tam ljudem srca čimdalje bolj lezejo v hlače in čimdalje manj se kaže odločnost za brambo. Grajajo nas, nikar da bi nas hvalili; pravijo, da mesto zaiman spravljamo v nevarnost. Čul sem takisto, da so Mako-veškega napadli zato, ker je bil zoper vdaio. Škof sam mu je dejal: 'Odve- re in od kralja ne odstopimo — a čemu se upirati dalje? Mora se zgoditi, da pnečastijo svetišča, oskrunijo pošene device in odženo nedolžne otroke v sužnost. Toda s pogodbo se utegnemo izboljšati njih usodo in sebi zagotoviti prost odhod.' Tako je govoril škof, gospod general pa je samo kimal in ponavljal: 'Rajši bi umrl, toda res je tako!'"

"Zgodi se volja božja!" odgovori Ketling.

Volodijevski pa jame lomiti roke.

"Ako bi to tudi bilo res tako!" zakriči, "vendar nam je Bog, priča, da se moremo še braniti."

V tem priženo nekoliko konj. Ketling hitro zasede svojega, Volodijevski pa mu reče na pot:

"Le oprezno črez most, zakaj ondi gosto padajo granate!"

"Črez eno uro se vrnem," reče Ketling ter odjezdi.

Volodijevski in Mušalski kreneta na obzidje.

Z gradu so na treh krajih metali ročne granate, ker se je na treh krajih oglašalo kopanje. Na levi strani gradu je vodil ta posel Lušnja.

"Kako se vam godi?" ga vpraša Volodijevski.

"Slabo, gospod poveljnik!" odgovori stražnik. "Kopači že tice v skali in le pri izhodu še časih katerega zadene kaka črepinja. Nismo še opravili mnogo."

Na drugih krajih je bilo še slabše, in sicer zato, ker se je nebo povleklo z oblaki. Jelo je pršeti in na dežju so granatam gasnile zažigalnice. Pa tudi tema jih je ovirala.

Volodijevski stopi z Mušalskim na stran, obstane in reče naglo:

"Čuj, gospod! Kaj praviš, ako bi pozikusili te krtke zadržati v njih luknjah?"

"Zdi se mi, da je ond smrt gotova, zakaj janičarski polki jih čuvajo. Toda pozikusimo."

"Polki jih čuvajo, res, toda noč je zelo temna in lahko jih obide zmeda. V mestu že mislijo na vdaio. Zakaj? Zato, ker pravijo: 'Rovi so pod vami, ne ubranite se!' Usta bi jim zamašili, ako bi jim še nocoj poslali poročilo: 'Rovov že ni več!' Za kaj takega se že izplača izpostaviti glavo."

Mušalski trenutek pomisli, naposled pa zaklicne:

"Izplača se, kajpada, izplača!"

"Na enem kraju so začeli šele nedavno kopati," reče Volodijevski, "te pustim sedaj z mirom, ali z one strani so ga mogli, dasi jih je nekoliko blizu. Počakamo samo Ketlinga; ta bo vedel najbolje, kako nam treba priti v silo na pomoč."

"Imam ga. Vtaknem si za pas nekoliko trioglatih žrebčev, namenjenih za zabijanje topov; morda zabijemo na poti kak top. Dvojim pa, da bi ga mogli, dasi jih je nekoliko blizu. Počakamo samo Ketlinga; ta bo vedel najbolje, kako nam treba priti v silo na pomoč."

Ketling je dospel, kakor je bil obljubil, ne zamudivši niti minute, in črez pol ure-nato sta se dva oddelka dragoncev, vsak po petdeset mož, približala onemu predoru ter jela predirati na drugo stran. Potem sta izginila v temi. Ketling je še dal nekaj časa metati granate, toda skoro je opustil ta posel in čakal. Sree mu je nemirno utripalo, zakaj vedel je, kako drzno je to podjetje. Minilo je četr ure, pol ure, prešla ena ura; zdelo mu se je, da so morali že dospeti in začeti, toda kadar je nastvil uho k zemlji, je čul samo mirno kopanje.

Zdajci pa pod gradom na levi strani jekne strel iz samokresa. V vlažnem ozračju ni odmeval preglasno in niti ne bil zbudil pozornosti, da se ni takoj pojavil hrup za njim.

"Dospeli so!" je dejal sam sebi Ketling, "toda ali se tudi vrnijo?" Ondi pa je zvenel krik, ropot bobnov, žvižganje piščalk ter neredno in urno streljanje iz pušk.

Streljali so tolpomna na obeh straneh. Očito so celi oddelki dospeli kopačem na pomoč, toda kakor je napovedal Volodijevski, je nastala zmeda med janičarji. Da ne bi streljali svojcev, so ti jeli klicati drug drugega ter so streljali klepo nad glavami. Hrumeli in streljali so čimdalje bolj. Z nasipov so jeli metati na obzidje granate, da bi razsvetlili bojisce. Ketling je nameril nekoliko topov proti turški vojski in ji odgovoril s streljanjem, metajoč karteece med Turke. V mestu so jeli biti plat zvona, zakaj ondi je vnelo splošno razširjeno mnenje, da so Turki že dospeli v trdnjavo, na nasipih pa so si nasprotno mislili, da so obleganci v znanem številu zdajci napadli vse kopače, in nastala je splošna zmeda. Noč je jako uga-jala drznemu podjetju Volodijevskega in Mušalskega. Bilo je temno kakor v rogu. Samo strelji iz topov in granate so za trenutek razsvetljevale temo, ki je postala potem še bolj črna. Naposled pa so se odprle nebeške za- tegornice in jelo je liti kakor iz vedra. Grom je glušil streljanje iz topov, bučal po krajini ter budil grozen odmev po skalovju. Ketling je skočil z nasi- pa, stekel na čelu nekoliko mož k pre- lomu ter čakal.

Toda ni čakal dolgo. Skoro so se

pojavele temne postave med tramovi, s katerimi je bil predor zadelan. "Kdo je to?" zaklicne Ketling. "Volodijevski!" je bil odgovor. In oba viteza se zgrudita drug drugemu v naročje.

"No, kako je? Kaj se je zgodilo?" so vpraševali dostojniki, katerih se je čimdalje več zbiralo ob preloju.

"Hvala Bogu! Kopači so pobiti do poslednjega moža, orodje je polomljeno in razmetano. Njih delo je izpri- jeno."

"Hvala Bogu! Hvala Bogu!"

"Ali je Mušalski s svojimi ljudmi že tukaj?"

"Ni ga še!"

"Kaj, ko bi jim priskočili na pomoč? Gospodje, kdo hoče z menoj?"

Toda v tem hipu so zarojili v prelo- mu ljudje iznova. Ljudje gospoda Mušalskega so se hitro vračali; bilo pa jih je dosti manj, zakaj mnogo jih je padlo. Vračali pa so se veseli, za- kaj njih delo je bilo uspešno. Neka- teri so prinesli s seboj orodje v dokaz, da so bili v rovu.

"Kje je gospod Mušalski?" vpraša Volodijevski.

"Res! Kje je gospod Mušalski?" po- novi nekoliko glasov.

Ali ljudje izmed oddelka gospoda Mušalskega so gledali drug drugega. Eden izmed dragoncev, močno ranjen, se oglasi s slabim glasom:

"Mušalski je padel. Videl sem, ka- ko je padel. Tudi jaz sem padel poleg njega, ali jaz sem vstal, on pa je ostal."

Viteze je močno zabolela novica, da je umrl sloveči lokostrelc, saj je bil to eden izmed najslavnejših vitezov v ljudovladu. Izpraševali so še dragonca, kako se je bilo to zgodilo, toda ta ni mogel več govoriti, kri mu je lila curkoma, in naposled se je mrtev zgru- dil na tla.

Vitezi so jeli tožiti za Mušalskim.

"Njegov spomin ne izgine med vo- jaki," reče Kvasibrodski, "in kdor pre- živi oblogo, bo proslavljval njegovo ime."

"Tak lokostrelc se ne rodi več."

"Bil je najmocnejši človek v vsem Hreptovu," se oglasi mali vitez. "S prsti je utegnil stisniti tolar v svežo desko. Edini gospod Podpibeta, Lit- vlin, ga je presezel v moči, toda tega so ubili pod Zbaražem; izmed živih pa se je morda samo Novoveški, dokler je bil zdrav, mogel meriti z njim."

"Zelo ga je škoda!" so rekali drugi.

"Samo v starodavnosti so se rodili ta- kiti vitezi."

Tako proslavljajoč spomin Mušalskega, so odšli dostojniki na nasip. Volodijevski je takoj poslal poslanca h generalu in škofu s poročilom, da so rovi uničeni in da so bili kopači pri iz- padu pobiti. Ta novica je povzročila v mestu veliko osuplost ali — tudi — kdo bi se bil nadejal? — neprijetno nevoljo. General in škof sta bila tehi misli, da ta začasna zmaga ne reši mesta, nego le razdraži razjarjenega leva. Koristiti bi utegnila zmaga sa- mio tedaj, ko bi utegnili sprično nje do- seči ugodne pogoje.

Volodijevski in Ketling se nista ni- kakor mogla sprijazniti z mnenjem, da bi njiju poročilo utegnilo imeti takšen učinek. Bila sta uverjena, da stopi se- daj zaupanje celo vnašljašča srca in da se vsi raznamejejo na najodločnejši odpor.

Mesta se ni blo mogoče poslastiti, preden ni bil zajet grad; toda oblegan- ci v gradu se niso le krepko upirali, nego so se še drznili hoditi na izlete. Živeža in smodnika je bilo dovolj. Treba je bilo samo braniti vrata ter gasiti požar v mestu.

Noč, o kateri smo govorili ravnokar, je bila Ketlingu in malemu vitezu naj- radostnejša noč za vse obloge. Nikdar nista imefa tolikega upanja kakor se- daj. Sedaj se jima je zdelo mogoče, da pridejo ne le sami zdravi iz turških krempljev, nego a odvedo s seboj še ljubljene svoje družove.

"Nekoliko napadov še," je rekel ma- li vitez, "in kakor je Bog v nebesih — Turkom se omrzit obleganje, da nas bodo hoteli zamoriti z gladom. Proti temu pa imamo dovolj pomočkov. Ki- mavec je že tukaj, črez dva meseca se prične dež in mraz, in naj le začne zmrzavati, pa odide ta mehkužna vojska."

"Mnogo jih je došlo iz egiptovskih pokrajinj," odgovori Ketling, "iz dežel, kjer raste poper; te tukaj kar zamori mraz. Dva meseca pa se ubranimo v najhujšem primeru čelo pri napadih. Nemogoče je tudi dvojiti, da ne bi nam v tem času prišla pomoč. Naposled se ljudovlada mora prebuditi; najsi bi gospod hetman ne nabral velikih moči, pa bo s četovanjem vznemirjal Turke."

"Ketling, zdi se mi, da še ni odbila najina ura."

"Vse je v božjih rokah, pa tudi meni se zdi, da ne pride od tega."

"Kvečjemu, ako bi padel eden ali drugi, kakor gospod Mušalski. Vendar — kakšna pomoč! Velika škoda gos- poda Mušalskega, dasi je umrl vite- ške smrti."

"Ne daj nama Bog hujšega, ako tudi ne takoj, zakaj odkritosrčno pravim, Mihael, žal bi mi bilo za Kristino."

"Ba, meni pa za Barbko... Toda delamo odkritosrčno, in usmiljenost božja bo nad nama. Nekako posebno

Abstracts of Title to all Real Estate in Will County.

Joliet Title and Guarantee Co.

Kapital \$50,000.00.

Kadar kupite HIŠO ali ZEM- LJIŠČE, pridite, da Vam ur- dimo abstract.

Phones: 421 and 422.

CHAS. N. HOSSACK, Mgr.

114 N. Chicago St., Joliet, Ills.

TROST & KRETZ

— izdelovalci —

HAVANA IN DOMAČIH SMODK

Posebnost so naše

"The U. S." 10c in "Meerschaum" 5c

Na drobno se prodajajo povsod, na debelo pa na:

108 Jefferson Street, JOLIET, ILL.

C. W. Robson, Jr.

REAL ESTATE LOAN and RENTING

INSURANCE OF ALL KINDS.

Phone 297.

Prodajam lote v Rockdale in okolici.

204 Woodruff Bldg. JOLIET, ILL.

Terdich & Terdich

STARA SLOVENSKA GOSTILNA

Pivo, žganje, vino in vse vrste pijače dopeljemo na dom.

203 RUBY STREET, JOLIET, ILL.

WERDEN BUCK

511-13 Webster Street, JOLIET, ILL.

Tu dobite najboljši CEMENT, AF NO, ZMET KAMEN, OPEKO, VODOTOČNE ŽLEBOVE, ter vse kar spada v gradivo.

MEHAK IN TRD PREGOJ.

Chicago telefon 50 N. W. telefon 215

STANDARD BAR

GEORGE SVETLECIC

517 N. CHICAGO ST., JOLIET.

Edina slovenska-hrvatska gostilna v osredju mesta.

Kadar se mudite na vogalu N. Chicago in Cass St. vstopite k nam za okrepčila vseh vrst.

DOBRODOŠLI!

Alpentinktura za moške in ženske lasse od katere takoj prenehajo lasje odpadati in v šestih tednih krasni in gosti lasje popolnoma zrastejo in ne bodo odpadali niti osvelili. 1 flaska \$2. — Ako želite imeti v 60 dneh krasne in goste brke in brado, rabite takoj Alpen Pomado, lonček \$2. — Imate li sive lasse? Rabite takoj Wahčič Brusil tinkturo, od samo ene flase postanejo lasje v 8 dneh popolnoma naradni, kakorine siva v mladosti imeli. 1 flaska \$1.75. — Wahčič Fluidi kateri odstrani reumatizem, trganje ali kostobol v rokah, nogah in križcih, popolnoma v 8 dneh; flaska 2 dol. 50c. — Kurje oči ali bradavice na rokah ali nogah v 3 dneh popolnoma odstranili za samo 75 centov. Za potne noge rabite Kneipov prašek, pije pot, odstrani slab duh in ozeblino, le ksa 75c. Elasa žauha zaceli vsako rano, opekline, bulo, tu- rove, grinito, krasje, liježe v najkrajšem času, lonček \$1, večji lonček \$2. Ta žauha je velikega pomena za odrasle in otroke. V slučaju potrebe bi mogla imeti to žauho vsaka družina v hiši. Če želite imeti čisto belo in mlado lice se umivajte z Wahčič "Tar Soap" (milo), odstrani priče, solin- čnate pogoje in drugo nelagodnost na obrazu, 3 kose za 75c. Kateri bi moja zdravlila brez uspeha ra- bili mu jamčim za \$5. Pri naročbi se priloži vstopa v papirnatem denarju, če pa je manj kot dolar, se pa v znakah požar v pisnu pošlje. Za vsako drugo pišite po cenik, katerega pošljem zastonj.

J. C. Adler & Co.

priporoča rojakom svojo

Mesnica

Telefon 101. JOLIET, ILL.

JOHN STEFANICH

N. W. Phone 348

:::Slovenska Gostilna:::

vino domače in importirano, fino žganje in diseece smodke.

915 N. Scott St., Joliet, Ill.

Zaupno zdravilo dela čudeže

Skoro že 30 let se Trinerjeva zdravila uspešno rabijo z največjim zaupanjem. A to tudi radi pravega vzroka, ker zaupnost izdelovatelja zasluži popolno zaupanje in čislanje od strani številnih odjemalcev. Malo povšanje cen je sedanja potreba, da se ohrani zanesljiva vsebina izdelkov. Branili smo se dolgo zoper druginjo na vseh številnih potrebinskih naših, a novi vojni davek nam je spodbil še zadnji steber in morali smo cene nekoliko povišati. Vsak prijatelj Trinerjevih lekov priznava brez ugovora, da v sedanosti, ko moramo veliko več plačevati za potrebsčine, in tudi lekarja stane stvar več, ni bilo mogoče druginji v okom priti. Zato pa bo vrednost Trinerjevih lekov povrnila odjemalcem vse kar več plačajo za nje.

Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino

torej ima tako zaupanje in vspeh med svetom, ker učini, da bol zgubi svoje stališče. Izmed vseh boleznij jih je devdeset odstotkov povzročenih in spočetih v želodcu. Trinerjevo Zdravilno Grenko Vino očisti želodec in odstrani iz notranjščine drobovja vse nabrane nepotrebne in strupene snovi, ki so nekakšen brolg zlotvornih tvarin zavirajočih pravilno delovanje drobovja. Trinerjevi leki so prosti vsakršne ne- potrebne mešanice in vsebujejo le potrebne zdravilne grenke koreninice ter krasno žareče rudeče vino. V zadevi zabasanositi, neprebravnosti, glavobola, pol-glavobola, nervoznosti, navadne slabobe, kakor tudi v želodčnih neprilikah, ki rade nadlegujejo ženske ob premembij žitja ali rударje in druge delavce, ko delajo in vdihavajo plin, če rabite ta lek, boste našli v njem neprecenljivo vrednost. Dobite je v vseh lekarnah.

TRINERJEV LINIMENT

prodrere vselej v koren bolečine, zato pa je zlasti v slučaju protina, ali reumatizma, nevralgije, lum- bago, otreplosti gležnjev in drugih, najhitrejša in gotovo pomoč. Jako je dobro tudi v zadevah odrignj in oteklinj itd., tudi za drgnenje živeev in za ma- znanje po kopanju nog. Dobite je v vseh lekarnah.

Trinerjev Antiputrin

je izvrstno in prav prijetno zdravilo za navadno rabo znotraj. Posebno za izpiranje grla in usti, istotako za čiščenje ran, izpuščajev in drugih kož- nih otvorov. Dobi se v vseh lekarnah.

NAJNOVEJE NAGRADE SO DOBILA TRINERJEVA ZDRAVILA V MEDNARODNIH RAZSTA- VAH: GOLD MEDAL—SAN FRANCISCO 1915. GRAND PRIX—PANAMA 1916.

JOSEPH TRINER,

Manufacturing Chemists
1333-1343 South Ashland Ave. CHICAGO, ILL.

NOVI MOST.

Spisal: P. Bohinjec.

I.

V Poličkovi krčmi za Savo je slonel za mizo polir Hudin. Jezil se je nad okolščini, da grede tako malo na roko podjetniku Balontu, ki gradi nov most čez Savo. "Toliko so se prej potezali za most, da so ga izbežali. In zdaj? Zdaj nagajajo podjetniku, ki je prevzel delo. Nekdo je izruval po noči vse kole in pobral zastave. Nedožni kolčki, ki smo jih postavili za mero, so šli po vodi," je godrnjal polir. "Čudni ljudje to! Kar ne morem iztkniti krivcev. Možeče je, da je onih-le sosedov kdo onkraj Save to naredil, ker ne gre most tako, kakor so si mislili. Pa ne morem ničesar izslediti. Na sumu imajo edino le brodnika. Ali Miško jaz ne pripisujem, da bi bil tega zmožen. Najti pa moram krivca, naj velja, kar hoče."

Zadnje besede izreče polir na glas in poteka z noževo klino na kozarec.

V izbo stopi krčmar Poliček in smehljaje se prime za prazni poliček: "Se eno merico, gospod Hudin, kaj neda!"

"Se eno, oče Poliček! Kaj menite, kdo bi bil izruval tiste količke?"

Poliček prižiga luč in počasi odgovarja:

"Hm, kdo bi bil? Težko je uganiti. Ta-le Burkelc, naš cerkovnik, ta je vseh muh poln. On gotovo ve, ako ni še sam kaj prizadet. Kadar je nekoliko ustrašen, takrat postane zgovoren. Mogoče, da ga vjamete v besedi."

"Kaj, ko bi ponj poslali?" popraša polir, in oči se mu zasvetijo z lučjo vred, ki je zagorela na javorjevi mizi. Poliček pa ne izpremeni svojega obraza in v taistem tonu odgovarja:

"Lahko pošljem ponj, saj je doma. Pride pa tako še nocoj k nam, ker je mojemu hlapcu obljubil, da mu bo do večera škornje poddelal."

Zunaj je že bila tema. Leščerba je svetica pred hlevom, koder so Poličkovi repo obrezavali. Bili so veselih pogovorov, ko zaslišijo od daleč glas vaškega cerkovnika:

Naj bo po noči,
naj bo čez dan —
nikdar kopitar
ni bil zaspan...

"Burkelc poje, Burkelc gre!" se čujejo glasovi.

Burkelc pa nadaljuje, bližajoč se krčmi:

Naj bo po noči,
naj bo čez dan —
kneftra od njega
noče it' stran.

Pred hlevom je smeh, Burkelc pa se ustavi s škorni na rami in poje dalje:

Naj bo po noči,
naj bo čez dan —
Burkelc z veseljem
vselej da zanj.

Ali ta Jozelj,
stiska ko obroč —
naj bo po dnevu,
ali na noč.

Deklam se je prišel prikupil z zadnjo kitico, veliki hlapec Jozelj pa je godrnjal:

"No, no, Burkelc, ti si vedno zejen kakor kanja. Le pojdi v izbo in ga izpji polič in moj račun, škornje pa pusti tukaj." In Burkelc ni odlašal. Hišni gospodar ga je že čakal na pragu. Ko cerkovnik vstopi v pivsko sobo, ga polir povabi z nenavadno prijaznostjo k svoji mizi:

"Le kar sem sedite, Burkelc!"

"Tisto pa, gospod polir! Saj vi ste fin možiček," odgovori cerkovnik in prisede.

"Mož, ne možiček, če sem prav majhen!"

"Ne zamerite, gospod mož!"

Polirju so se obrvi naježile, pa krčmar vstopi in prinese tudi sebi čašo.

"Le dajmo ga, saj nama kostij!" pravi Poliček in trka s cerkovnikom.

"Dobra kapljica to, da kar sama leze po grlu," pristavi Burkelc.

"Kaj neda, Burkelc, dobro vino! Samo ti si ga malokdaj privoščiš. Si preveč stisnjen," zbada krčmar.

"Kaj praviš, jaz stisnjen? Stisnjen je le tvoj mošnjček. Ti ga lahko piješ, ki ga imaš pod streho, nam pa ne nese. Mi smo rokokodelci, ti si pa maginat!"

"To ni res, oče Poliček, da bi bil Burkelc umazanih rok," ugovarja polir. "Zadnjič smo ga pili ravno pri ti mizi in Burkelc je dal za tri poliče."

"Tako se govori, gospod polir! Ta-le Poliček bi rad, da bi vse k njemu znosili. Pa ne gre — imamo otroke," pristavlja Burkelc mirneje.

"Prav, da ste omenili otroke, Burkelc! Od vašega fanta govore, da je kole izruval..."

"Od mojega? gospod polir! Ha, naj le govore. Jaz imam priče, da je bil moj fant tisto noč doma. Vi, gospod polir, iščete krivca preveč na okoli. Pa je tako blizo, da ne more biti bliže."

"Kaj je Posavec?"

"Se bliže."

"Burkelc, počasi, obrekovanje je greh," se vrtne vmes krčmar.

"Kar je res, je res," odvrne cerkovnik.

"In kaj je res?" popraša polir. Cerkovniku je vino ležlo v glavo, možgani pa v peto. Zgovorno nadaljuje:

"Res je, da ima brodnik Miško ravno tako blago pri srcaji, kakor je bilo blago od zastav..."

"Poliček se praska za ušesi, stopajoč po izbi, polir pa odpira usta.

"Le pogledjte ga zjutraj, gospod Hudin, ko bude Miško pred brodom bolhe obrat!"

Ali hipoma šine Burkelcu trezna misel v glavo, v sredi stavka se ga polički, ki ga potopi v molk. Vsi trije so molčali, dokler spet Burkelc ne izpregovori:

"Pa nikar ne pravita, da sem jaz kaj rekel."

Cerkovnik je izpraznil še en kozarec, pa je vstal in brez slovesa zapustil izbo. Težke so bile noge, dolga je bila steza in Burkelc ni pel vesele pesni o kratki noči, ampak je godel žalostinko:

Naj bo po noči,
naj bo čez dan —
vselej grdo je
če je človek pijan.

"Burkla pijana!"
pozdrav je žene —
naj bo po noči,
naj bo za dne.

II.

Jutrannya zarja se je razlila čez plan in rosa se je lesketala v tisočerihih barvah pod zelenih in rumenih listih. Nad Savo pa se je že pasla gosta megla in delala slabo voljo brodniku Mišku, ki je obuvl črevlje in se jezil nad vsem svetom.

Trideset let je že vozil Miško čez Savo. Zato je mislil, da se bodo ljudje izpoznali in privrgli pri buri kako klobaso ali kako pest zmesi. Pa, kaj so si izmislili? Sklenili so, da postavijo most, Miška pa na stara leta z brodom vred spuste po Savi. Na vse zadnje pa naj ga še zapro v ječo. Drugi so ga nagovarjali, Miško pa naj bo tisti norec, ki ga bodo gonili od hiše do hiše kakor Hrvat medveda. Burkelc mu je bil namreč na vse zgodaj prišel povedati, da naj pazi: češ da ga sumničijo, da je on pobral zastave in kole pometal v Savo.

"Škarta, škartasta!" je govoril Miško sam sebi in si povezoval trakove ob hlačah. "Skoro bi bil kmalu pozabil, kaj mi je Burkelc prišel povedati na okno na vse zgodaj. Srajco moram preobleči. Bi res ta hudir, ta polir, kmalu kaj izvohal! Škarta poličkarska, dobro, da sem si srajco sam sešil. Ako bi jo bila Muhovčeva Zeta naredila, bi bilo kmalu vse po koncu. Ženske ne znajo molčati... Škarta no, kdo je li vendar polirju navezal zel na ušesa, da jaz nosim srajco iz njegovih cunj, ki jih je razobesil ob vodi? Burkelc je cela čenča, kadar se ga nalezje. Kaj ko bi bil on kaj zinil, da se vedel ni, kdaj? Ej, vse je mogoče. Saj drugi tako ne vedo za to. Posaveč fant pa tudi ni tako neumen, da bi samega sebe v juho tlačil. Škarta od Burkelca! Človek bi se zanesel nanj, kakor na skalo, pa je veša! Ej, Katerca, le potprij! Še prihodnji predpust te popeljem pred oltar in potem figo pokažem vsem."

Miško je povezal hlače in obul čevlje, sitne misli so odplavale po Savi in brodnik je krožil veselo pesem:

Dekle izpod hriba,
moja Katerca!
ozka je koliba
kakor lojterca.

Lojterca je ozka,
dolga je pa le —
više ko so hruške,
boljše nam diše.

Tam po cesti pa prikoraka polir Hudin. Smejalo se mu je mlado jutro in zadovoljnega srca je poslušal pesem starega brodnika.

"Veselo jutro, Miško! Srečen si, da se ti še ženitna medica oprjema ust."

"Upanja človek ne sme nikoli izgubiti, škarta škartasta, gospod polir! Če še upanja ni, potlej ni nič."

"Le brz se pripravaj, da me popelješ onstran Save!"

"Kar brz, da se le malo umijem in klobuk pokrijem."

"Ženin mora biti seveda čedno opremjen," odvrne polir in zvedavo ogleduje brodnika, ki se je obračal v stran in zapenjal gumbe tudi pri vratu črne rokavnika.

"Kaj pa, da si tako pisan, Miško?" nadaljuje polir in se snče okrog brodnika.

"Jaz pisan? Kako pisan?"

"Srajca se ti vidi za vratom, pa ravno tako pisana, kakor blago od ukradenih zastav."

Miško je pot lezel na čelo, v srce pa strah.

"Škarta, potlej ste pa kupili blago ravno-tam, kakor jaz."

"Kje pa si kupil blago za srajco?"

"Škarta, v mestu pri Barbki."

"In kdaj si bil v mestu?"

"Je že precej časa od tega. Sava je bila takrat velika in megla je bila kakor danes."

Miško zasadi drog v pesek, da se je brod oddelil od brega. Molčala sta oba — polir in brodnik. Ko pa polir iz-

stopi onkraj Save, reče vozniku s precej trdim glasom:

"Miško, ko se vrnem boš srajco slekel!"

Brodnik ne reče nobene, pač pa mu srce hudo bije.

"E, škarta, trda nam pojde! Da bi že le tega preškartanega Burkelca burja odkod prinesla! Saj ga je zmerom dovolj okrog broda, kadar ga je treba in ne treba, zdaj ga pa ni, pa ga ni, škarta!"

Na rob broda sede Miško in gleda v savsko globino. Ribice so veselo švigale pod njim in odpirale svoje škрге — Mišku pa se je zdelo, da se mu reže v obraz. Komarji so letali okrog njegove glave in šumeli — Mišku pa se je zdelo, da se mu posmehujejo.

Brodnik otresa z glavo, dokler ga prišlec ne izbudi iz hudih in težkih misli.

Bil je Burkelc, ki je šel na njivo.

"No, no, Miško! Kaj se držiš, kakor bi ti bil Hudin zajuterk snedel?"

"Škarta, saj mi ga je!"

"Kako to? Ali te je spet za srajco vlekel?"

"Vlekel, vlekel, pa še kako! Je djal, da moram srajco sleči."

"Ti si res prava neroda. Ali ti nisem zjutraj naročil, da brz sleci srajco?"

"Naročil si, naročil, škarta klepetuljasta!"

"A, tako, Miško! To imam za dobrote, da me zdaj s priimki obklobaš, ker sem te o pravem času opozoril na nevarnost, ki ti preti..."

"Saj sem imel srajco skrito pod telovnikom in rokavnik zapet. Ali ravno tisti trenutek, ko sem se pripognil, da se umijem v Savi, se je rokavniku gumb odpel in ta škarta od polirja je zavohal tiste škartane barve na meni."

Burkelc je potrpežljivo poslušal, potrtrega brodnika in ustnice so mu izdajale srčno razpoloženje. Obracal se je v stran, da je zamoril smeh, dokler mu ni šinila v glavo nova misel.

"Veš, kaj, Miško, zdaj je čas, da se oženiš, kakor hitro se izve, da si na oklicih, bodo ljudje pozabili na slovensko srajco. Polirja pa naprosi, da ti bo za starejšino. Tako se vse prav izteče."

"Ta je pa moška, Burkelc! Zdaj vendar le vidim, da me imaš rad. In kdaj misliš, da bi šla h Katerci?"

"Danes popoldne jaz utegnem."

"Velja! Pa nikar ne pozabi!"

"Ti pa ne pozabi srajco preobleči. — Pri Poličku se snideva."

Burkelc odide na njivo, Miško pa odhaja zamišljen proti Poličkovi krčmi. Ženitev se mu je motala po glavi in pisana srajca mu je izginila iz spomina. Pozabil se je preobleči.

"To se bo Katerca zavzela, ko me bo zagledala! Že davno je nisem videl, ona pa mene ne," tako premišlja Miško in vstopi pri Poličku.

"Oženil se bom, oče Poličkov, oženil!" je začel govoriti Miško.

"Pa kdaj misliš napraviti poroko?"

"Najrajši bi videl, da naju enkrat za trikrat okličejo. Burkelc je dobro zapisan pri župniku in bo vse izpeljal tako, da bo prav."

"Ti se na Burkelca preveč zaneses, Miško! Kaj pa ukradene zastave?"

"Je že vse prav, oče! Gospod polir bo za starejšino, vi pa, Poliček, boste pripravili malo ženitnine. Nekoliko je moramo poveseliti."

"Kaj pa, če te prej v luknjo vtaknejo?"

"Me ne bodo. Burkelc vse ve, kako treba zastaviti."

"Ali ravno Burkelc te je izdal."

"Ni mogoče."

"Ne boš nič opravil. Polir ima pričo in to veš, da se mora pod prisego resnica govoriti."

Miško se čelo pomračil. Globoko potegnje iz kozarca, pa reče z odločnim, pa tresočim se glasom:

"Akq je pa Burkelc tak, sem pa tudi jaz tak, da povem, kaj je on o kapelani govoril."

"Kaj pa je govoril?"

"I no, škarta, pravil je, da je gospod kapelan, i no, škarta, da je trikrat, i no, neumen."

"I no, škarta, zato, ker srajco čez lilače nosi, ker po dnevu svečo prižiga, ker takrat poje, kadar drugi jokajo. Burkelc mi je to pravil takrat, ko je dve uri ob pogrebu na kapelana čakal. Ta je bil zadržan po obhajilu. Burkelc je bil jezen, ker je moral doma čakati na pogreb, in je tako govoril. Naj le ne izpelje vsega, kar je obljubil, pa povem gotovo vse to gospodu kapelani. Burkelc misli, da sva jaz in gospod kapelan neuma, pa se bo zmotil..."

Krčmar je gledal skozi okno in se smejal Miškovi resnobi. Ko pa ta skonča, se obrne in pravi:

"Gospod kapelan ima res belo srajco, ko gre za pogrebom, tudi svečo ima prižgano, če je prav dan, in poje žalostne pesmi. To ni nič čudnega."

"Ali Burkelc je rekel, da je gospod kapelan zavoljo tega neumen," odvrne Miško.

"Tisto ni bilo prav. Vendar ni zameril Burkelcu, saj veš, da se rad šali," pogovarja Poliček.

"E, škarta, zaprt biti tudi ni šala," odvrne Miško in vstaja, stegnje svoje ude in pogleda skozi okno.

"Poliček, skrijte me, orožniki gre

Dolžni ste

zaradi svoje žene in otrok, da se bolj zavarujete za slučaj bolezn i ali smrti, da ne bodo žena in otroci trpeli pomankjanje radi vaše nemarnosti, zato zdaj dokler ste še zdrav pristopite k največjemu slovenskemu podpornemu društvu

Društvo Sv. Družine
(The Holy Family Society)

Štev. 1 D. S. D., Joliet, Illinois.

Geslo: "Vse za vero, dom in narod, vsi za enega, eden za vse."

Odbor za leto 1918.

- Predsednik.....George Stonich.
- Podpredsednik.....Stephen Kukar.
- Tajnik.....Jos. Klepec.
- 1006 N. Chicago St., Joliet, Ill.
- Zapisnikar.....John Barbich.
- Blagajnik.....Anton Nemanich st.
- Bošniški načelnik.....Nick Jurjevich.
- Reditelj.....Frank Kocjan.

Nadzorniki:
John N. Pasdertz, Joseph Težak,
John Štublar.

To društvo sprejema rojake in rojakinje in sicer od 16. do 50. leta in izplačuje bolniške podpore \$1.00 na vsaki delavni dan za 50c na mesec. Zavarujete se lahko za \$500.00 ali za \$250.00 pri D. S. D. za malo mesečnino. Tudi člani-vojaki so deležni v bolniški cele podpore in cele smrtnine.

To društvo ima že nad \$3,000.00 v bolniški blagajni in je do zdaj že izplačalo skupaj 4606.00 dolarjev bolniške podpore članom(icam). Kdor plača takoj ob pristopu \$3.00, to je toliko, ko so plačali drugi člani zadnjih 6 mesecev, je deležen podpore v slučaju nezgode takoj po pristopu, drugače po 6 mesecih. Pristopnina je še prosta.

Redna seja se vrši vsako zadnjo nedeljo ob 1. uri pop. v stari šoli.

Kdor želi pristopiti v naše veliko in napredno društvo naj se oglasi pri tajniku ali katerem drugem odborniku.

VI

lahko zaslužite
poleg svoje redne službe
\$500 Dnevno
na jednostaven in lahek način delujoč ob večerih

Za zajamčeno in pošteno podvzetje

Propozicija za vas koristna a za narod sila potreba

Vsa pojavnila dobite, ako pošljete svoje ime in naslov na.

SLAVIC PUBL. CO. P.O. Box 395
Chicago, Ill.

Slovenske
Gospodinje

so prepričane, da dobijo pri meni najboljše, najcistejše in najcenejše

meso, grocerije

IN KRANJSKE KLOBASE

istotako vse vrste drugo sveže in prirejano meso *r vse druge pedmeti ki spadajo v področje mesarske in grocerijske obrti.

Priporočam svoje podjetje vsem rojakom, zlasti pa našim gospodinjam.

Spoštovanjem
John N. Pasdertz
Chicago tel. 2917.

Cor. Cora and Hutchins St., Joliet, Ill.

STENSKI PAPIR

Velika zaloga vsakovrstnih barv, oboj in firnečev. Izvršujejo se vsa barbarska dela ter obešanje stenskega papirja po nizkih cenah.

Alexander Daras
Chl. Phone 376
N. W. 977

120 Jefferson St. JOLIET, ILL.

POZOR ROJAKINJE!

Ali veste, kje je dobiti najboljše meso po najnižji ceni? Gotovo! V mesnici

Anton Pasdertz

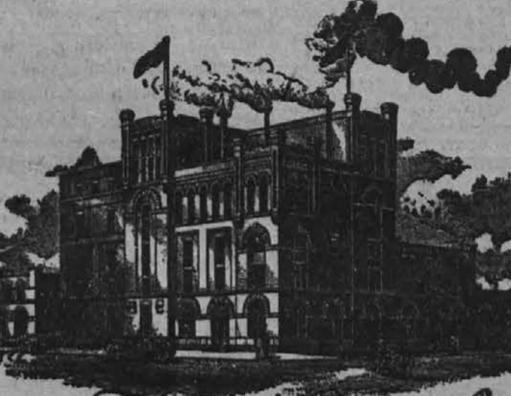
se dobijo najboljše sveže in prekaljene klobase in najokusnejše meso

Vse po najnižji ceni. Pridite torej in poskusite naše meso.

Nizke cene in dobra postrežba je naše geslo.

Ne pozabite torej obiskati nas v našej mesnici in groceriji na vogalu Broadway and Granite Street

Chic. Phone 2768. N. W. Phone 1113. Cor. Scott and Clay St. Both Telephones 26..... JOLIET, ILLINOW

PIVO V STEKLENICAH.

Naročite zabojo steklenic
novega piva, ki se imenuje

EAGLE EXPOL

ter je najboljša pijača

E. Porter Brewing Company

Oba telefona 405. S. Bluff St., Joliet, Ill.